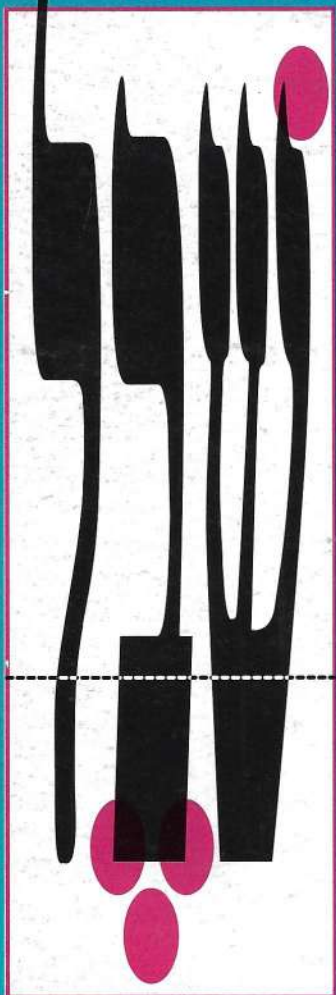

מגזין הבולאים בישראל
גליון מס' 6
חשון-כסלו תשנ"ג
אוקטובר-דצמבר 1993

הכנס השנתי של בולאי ישראל -
לראשונה במוזיאון לבולאות

היכינו לשבוע הבול העברי בדיזינגוף סנטר

בולים חדשים

ציפורי שיר

הבולבול

Pycnonotus Barbatus (Common Bulbul)

הבולבול היא ציפור שיר השיכת למשפחת הבולבוליים. השם מקורו מערבית ופירושו זמיר, ושירתו היא חלילית מגוונת וכוללת גם קטעי חיקוי של ציפורים אחרות. אורך גופו כ-20 ס"מ ומשקלו 37 גרם, גופו אפור, ראשו וזנבו שחורים. סביב עיניו טבעת לבנה ותת השת צהוב בולט. הוא רעשני וחי בזוגות וניזון מחרקים ופירות.

הפשוש

Prinia Gracilin (Graceful Warbler)

הפשוש הוא מהזעירות בציפורי הארץ. אורך גופו כ-10 ס"מ, משקלו כ-8 גרם. הוא ניכר בזנבו הארוך, צבעו חום אפור ואת חלקו התחתון של זנבו מעטרים עיגולים שחורים שחלקם מוקף בלבן. הוא חי בזוגות ושירתו היא כעין "טריל" חוזר על עצמו, עולה מן הסבך. הוא ניזון מחרקים ובונה את קינו בתוך הסבך.

100 שנים לעיתונות ילדים עברית - יום הבולאות

חלוץ עתוני הילדים העברים ב-א"י ובעולם כולו היה העתון "עולם קטן" שראה אור בדצמבר 1892 בירושלים. העורכים היו אליעזר בן יהודה, יהודה גרזובסקי ודוד יודילוביץ. מגמתם היתה: "עתון לילדים, כייל ספורים, שירים, משלים וחדות, ידיעות הטבע ודברי הימים, כתיבה לפי רוח הילדים והשגתם". הם קיוו כי בעיתון יתפתח נוסח עברי חדש של כתובים מכונות לילדים והפצתו בישוב ותקדם את השלטתה של השפה העברית בעיקר בין תלמידי המושבות הראשונות. בארץ לא היו יותר מ-20 משפחות שבביתן שלט הדיבור העברי. "עולם קטן" יצא בהפסקות במשך 10 חודשים, בס"ה ראו אור שבעה גליונות שהם נדירים מאוד. לקראת סוף המאה שעברה ערך איתמר בן אבי, בנו של אליעזר בן יהודה, נסיון נוסף של הוצאת עתון לילדים בשם "שפת עבר". גליונו הראשון והיחיד יצא ב-1897. כעבור 10 שנים יצא עתון ילדים חדש בשם "העברי הקטן" ע"י חמדה ואליעזר בן יהודה. העיתון הופסק לאחר שלשה גליונות. ב-1899 הופיע ברוסיה שבועון עברי ראשון לילדים בשם "גן שעשועים". שמונים וחמשה גליונות של שבועון זה יצאו במשך שנתיים ואחריו ב-1901, יצא בורשה השבועון "אדם קטן". בעתון זה, שהופיע במשך ארבע שנים, כתבו גדולי הסופרים העברים באותה תקופה. העתון היה גם חלוץ עתוני הילדים העבריים המצויירים. שערו המצוייר של "אדם קטן" מתנוסס על הבול החדש ומתחתיו בשולב מופיע שערו של "עולם קטן" הארץ ישראלי.

בולי חנוכה

השירות הבולאי מנפיק סדרה של 8 בולים לחנוכה כמנין ימי החג. בבולים יופיעו מוצגים הקשורים בחג. בציוד הימני של כל בול - איור חנוכה עם נרות, מהנר הראשון עד השמיני. במסגרת סדרה זו יופיעו שלושה בולים ראשונים בחג הקרוב, ויתר החמישה תוך שנתיים.

1. **נר שמן** - מתקופת התלמוד. נר השמן המופיע בבול שימש לתאורה בבתי פרטיים ומבני ציבור שונים ובנרות נשמה וסגולה נגד עין הרע. כחומר בעירה שימש בד"כ שמן הזית שהיה השמן היחיד המותר לפי חוקי התורה. הנר המוצג ע"ג הבול עשוי חרס ונעשה בשיטת עיצוב בדפוס(תבנית). הוא מעוטר במנורה בעלת שבעת קנים ולצידה מחתה. המנורה מעוטרת בריבועים שמרכזם מעגל, עיטור המדגיש את חוליות המנורה או כפתוריה.

2. **חנוכיה** - א"י המאה ה-2, אבן מגולפת. בבול מופיעה חנוכיה, יצירת אמן תימני שחי בירושלים בראשית המאה ה-2. החנוכיה סותתה באבן ירושלמית בצורת מבנה שלם ובו 9 שקעים המיועדים לנרות ולשמש. המבנה עם הג המשוך מזכיר מיבנים בתימן.

3. **הדלקת נרות חנוכה**- כתב יד רוטשילד, צפון איטליה, 1470. כתב יד רוטשילד הינו אחד מכתבי היד העבריים המפוארים ביותר. כמעט כל עמוד מ-948 עמודיו מעוטר בציורים צבעוניים ובעלי זהב. הספר הינו אסופה של כארבעים חיבורים שונים, ביניהם ספרים מהתנ"ך, מחזור תפילה, ספרי הלכה, היסטוריה ומדע.

תווית ביול לחג המולד בבית לחם

ב-16 נוב' הופיעה תווית קלוסנדורף חדשה לרגל חג המולד. המכונה הותקנה בבית לחם ומכונה נוספת מופעלת בשירות הבולאי - שד' ירושלים 12, יפו. השירות הבולאי הפיק מעטפת יום ראשון מיוחדת הכלולה במסגרת המינוי הרגיל של השירות הבולאי, כמו תווית הבול עצמה.

על מעטפת היום הראשון הודבקו תוויות של 0.85 ש"ח. למינויים יסופקו תוויות ללא מספר גלופה (כך גם על מעטפת היום הראשון), ואילו מכונות השירות העצמי (בבית לחם והשירות הבולאי) נושאות מספר גלופה. בבית לחם ובנצרת יכנסו לשימוש (מ-16 נוב' ועד 10 בינואר 1994) שני חותמי דאר מקושטים.

שנה להופעת "שבל"

מגזין מס' 6 שלפניכם חותם את השנה הראשונה להופעת הדו-ירחון של בולאי ישראל, במתכונת מורחבת ומהודרת, ועם הפנים לקהל הבולאי הרחב, ולא דווקא לחברי המועדונים הבולאיים.

פעמיים ביקשנו ממדגם קוראים הערות וחוות דעת על המגזין, כדי שנשפר. התגובה הכללית היתה אוהדת ביותר, אולי בשל החידוש שבהופעת "שבל". אנו, בהתאחדות, מרוצים הרבה פחות. בשנה הבאה נרצה להרבות מאמרים בתחום האיסוף של ישראל - השנים האחרונות, לדווח יותר על שוק הבולים הישראליים, להרחיב ההדרכה הבולאית לאספנים המתחילים (נוער ומבוגרים) ובייחוד - לכתוב על המעניין אתכם - הקוראים. אך לשם כך - אנו זקוקים לתגובותיכם. אנא, כיתבו.

מלבד חברי האגודות (חברי ההתאחדות), מקבלים את "שבל" כ- 1500 מנויים. חשוב מאוד שכל המנויים הנוכחיים יחדשו המנוי וגם יספרו לחברים - אספנים על קיום העתון. אנו מוכנים לשלוח "שבל" לדוגמא (עותק קודם) - לכל מועמד להיות מנוי. אנא - המליצו. תלונות רבות הגיעו אלינו על החתמה לא נקיה של הבולים היפים שהשתמשנו בהם לצורך ביול. עשינו מאמץ גדול כדי להדביק בולי זכרון עם שבילים על מרבית המעטפות שאנו מפיצים בהם את הירחון. גם העותק הנוכחי נשלח למרבית הקוראים מבול בול אחד מגילויי הזכרון "500 שנה לגירוש ספרד" (ולהשלמה - התווית חג המולד החדשה). לצערינו, אין לנו שליטה על ההחתמה של דאר-מיון בת"א, לשם אנו לוקחים את החלק הארי של המשלוח. "שבל" הקודם נשלח מוחתם בחותמת הביול של המשרד, כדי שההחתמה תהיה נקיה, אך הדבר חייב 3 ימי עבודה שלמים. לא נוכל להרשות לעצמינו זאת שוב, כאשר ההכנות לשבוע הבול העברי ולכנס השנתי - בעיצומן.

אגב אירועים אלה - לראשונה תהייה נוכחת ההתאחדות ביריד בדיזינגוף סנטר, ונשמח לשוחח עם כל אספן שיבקר אותנו בביתנינו. נרצה לשמוע מה דעתכם על "שבל", כיצד ניתן לשפרו - ובכלל, נבקש לשמוע מכם על כל נושא, בקשה אישית הקשורה בבולאות או עצה טובה לקידום הבולאות בארץ. להתראות בחנוכה.

העורך

CONTENTS

תוכן העניינים

News	4-6	חדשות
Auctions	7	מכירות פומביות
The Poland-Israel Binational Exhibition	8	תערוכת פולין - ישראל
The first hebrew port (students post)	9	שרות הדאר העברי הראשון בגימנסיה בהרצליה
75 years of the first Holy Land stamp	14-16	75 שנה לבול הראשון של א"י
The "butterflies" of Metz	17	"פרפרים" מץ
The "Post Office" stamps of Mauritius	22-23	בולי מאוריציוס הראשונים
Judaica items	24-26	יודאיקה
The rarest stamps	27	הנדירים
A visit at the Switzerland's Postel Museum	28	ביקור במוזיאון הדאר של שווייץ
Sent by Posta	29	נשלח בפוסטא

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 6

אוקטובר-דצמבר '93

"SHOVEL"(TAB)

October-December 1993

העורך: טיבי יניב

המערכת: יגאל נתנאל, אריה לין.

הפקה: סיון פרסומאים בע"מ.

עיצוב גרפי: סיון פרסומאים בע"מ.

מו"ל: התאחדות בולאי ישראל,

רח' פינסקר 2 ת.ד. 4523 ת"א 61045

טלפקס: 03-295547.

מחיר מנוי לשנה: 40 ש"ח.

ניתן להצטרף ע"י פניה בכתב, או טלפונית

באמצעות כרטיס אשראי.

תמונת השער: בולי החיפושיות יופיעו בחודש פבר' 1994

קורא יקר !

עם מגזין זה מסתיימת תקופת המנוי שלך, ואנו מקווים כי תהיה מעוניין להמשיך ולקבל את המגזין הביתה כל חודשיים. דמי המנוי לשנת 1994 הם 40 ש"ח.

אל:

התאחדות בולאי ישראל

ת.ד. 4523 תל-אביב 61045

אני _____ מבקש לחדש המנוי למגזין בולאי ישראל "שבל"

למשך שנת 1994 רצ"ב - 40 ש"ח בהמחאת דאר / המחאה אישית.

במקרה של תשלום בכרטיס ויזה / ישרכרט מס' כרטיס _____ תאריך סיום תוקף

מספר זיהוי _____

חתימה _____

חדשות... חדשות... חדשות... חדשות... חדשות...

שבוע הבול העברי בדיזנגוף סנטר

כמדי שנה ייערך בדיזנגוף סנטר ת"א יריד בולאי בחג החנוכה (בין 9 דצמ' ל-15 דצמ'). היריד הוא לרגל שבוע הבול העברי. סוחרי הבולים מציעים מבצעים והנחות מיוחדות. השירות הבולאי גם הוא יציע פריטים במחירים מיוחדים וישתמש במקום בחותמות ארוע. דף מזכרת "שבוע הבול העברי תשנ"ד" יונפק ע"י השירות הבולאי (יופץ במקום וגם למיניוויים).

אגודת סוחרי הבולים חוגגת השנה יובל ליסודה. סוחרי בולים יוצאי גרמניה ייסדו האגודה בשנת 1943 ומאז הגיעה ל-52 חברים, כולל 5 מחו"ל. דף מזכרת מיוחד יונפק ע"י סוחרי הבולים לציון יובלם.

דף מזכרת שלישי, המוגבל ל-500 עותקים, יוצא ע"י התאחדות בולאי ישראל לקראת "יום הבולאות" 14 דצמ' 1993. דף המזכרת יבול בבול יום הבולאות ויוחתם בחותמת הארוע - 14 דצמ' 1993, שתהיה בשימוש בסניף הדאר המקומי במוזיאון לתולדות הדאר והבולאות (מוזיאון "ארץ ישראל") ברמת אביב, בעת הכנס הבולאי השנתי. כמו כן, החותמת תהיה בשימוש ב-14 דצמ' גם בסניף הדאר של דיזנגוף סנטר.

תערוכת בולי מתימטיקה באוניברסיטת ת"א

הטכניון, בשיתוף פעולה עם התאחדות בולאי ישראל, הכינו בחג סוכות האחרון תערוכת בולי מתימטיקה. התערוכה נועדה לקדם את לימוד המדעים בבתי הספר, והיא הוצגה במסגרת כינוס מורים גדול.

בולאי ראשון לציון בגרמניה

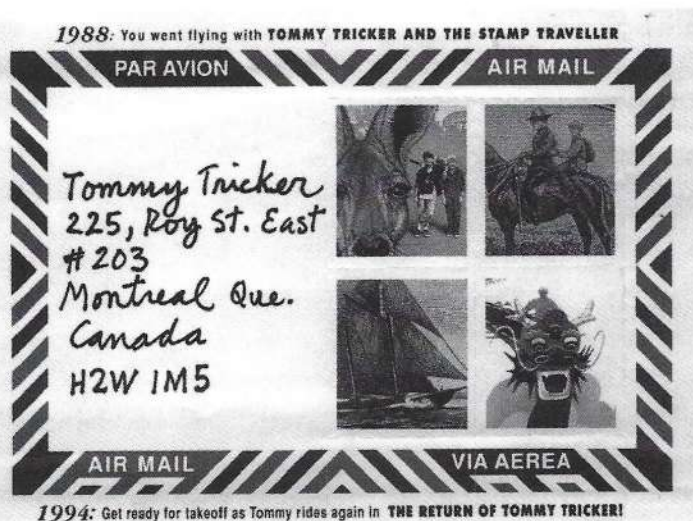
בחודש אוקטובר התקיימה בגרמניה בעיר מינסטר תערוכת בולים, במסגרת חגיגות לרגל ציון 1200 שנה ליסודה של העיר. מועדון אספני הבולים של מינסטר הזמין אספנים מערים תאומות להציג בתערוכת הבולים, שהיתה תערוכה ברמה ארצית (רמה 2).

העיר ראשון-לציון הינה עיר תאומה של מינסטר ולכן הוזמנו אספנים ממועדון ראשון-לציון להציג בתערוכה. המשלחת כללה את ה"ה גדעון לוי, משה בן צבי, ד"ר פייבל ושלמה וורגן. בתערוכה השתתפו גם אספנים מהעיר יורק באנגליה ואורלאן שבצרפת. לדברי מר גדעון לוי התערוכה היתה ברמה גבוהה והוצגו כ-1200 מסגרות של אוספים מרשימים. המשלחת זכתה לקבלת פנים לבבית, וכמקובל בגרמניה, כל המציגים מחו"ל הוזמנו להתארח בכל משך התערוכה בבתיהם של המארגנים. האוספים שהוצגו היו:

אוסף מטאורולוגיה של משה בן צבי, שזכה במדליית זהב, אוסף צלב אדום של ד"ר הדי פייבל - מוזהב, אוסף 50 שנה לאולימפיאדות של שלמה וורגן - מחוץ לתחרות. מדליית העיר ראשון-לציון ודגלה הוענקו לאספן זר שזכה בפרס במסגרת התערוכה.

"הבול הקסום II" סרט ההמשך

חברת ההפקות הקנדית, שהפיקה את הסרט המצליח "הבול הקסום" הודיעה על סרט המשך שייצא לאולמיה הקרנות ולוידאו ב-1994. סומי טריקר יטייל בסרט ההמשך במספר איים טרופיים, כמובן באמצעות רכיבה על בול.

חדשות... חדשות... חדשות... חדשות... חדשות...

עוד פריטי בולאות לכבוד תלאפילה 93 ברומניה.

מר דן גלילי מגבעתיים שלח לנו צילומים של 3 פריטים נוספים שהונפקו ברומניה לכבוד התערוכה.

גלוית הדאר הראשונה כוללת תמונה אבסטרקטית של הצייר היהודי ויקטור בראונר בשם "אילריה וורונקה". גם המשורר היהודי וורונקה וגם הצייר בראונר היגרו לצרפת.

בגלויה השניה ציור אחר של אותו הצייר. הפריט השלישי הוא פריט זכרון עם ציור האנדרטה לזכר ניספי האניה "סטרומה" (האנדרטה נמצאת בבית הקברות היהודי בבוקרסט). גם חותמות הארוע שעל הגלויות מתייחסות ל-769 קרבנות אנית המעפילים שטבעה ב-24 בפברואר 1942, ליד חופי תורכיה.

חותמות ארוע לרגל פתיחת קווי תעופה חדשים של אל-על

ב-9 בדצמבר יוטבעו בסניף הדואר של נמל התעופה לוד 2 חותמות ארוע, המוקדשות לפתיחת הקווים לבנגקוק ולבומביי.

פסלון "מרקורי"

פסלון "מרקורי המוזהב" יוענק מדי שנה (החל מ-1994) למנהל הדואר שהצטיין בקידום הבולאות. הוועד הבחר יהיה מורכב מכל רשויות הדואר המיוצגות באגוד הדואר העולמי ונציגי כל האירגונים הבולאיים הבין לאומיים.

הזהרו מרכישת בולים "נדירים" בזול

חברת Prophil Forum מברן גרמניה הדפיסה כמויות עצומות של בולים אותם היא מוכרת כהעתק (Copy), זיוף (Faux) או שחזור (Replik). הבולים הודפסו בשלב ראשון ללא ציון זה על הבולים אך בעקבות לחץ של שלטונות גרמניה סומנו הבולים, כך שלפי החוק הגרמני אפשר לסחור בהם באופן חוקי. הצרה שלנו, הבולאים, היא שניתן להסיר את הסימנים האלו בקלות ע"י מחק. הזיופים של חברת Prophil Forum כללו בולים מארה"ב, מאוריציוס, הוואי, גויאנה הבריטית, מערב אוסטרליה, כף התקווה הטובה, אוסטרליה, רומניה, שווייץ, שוודיה, ספרד, צרפת, מדינות איטליה וכמובן מוקדמים של מדינות גרמניה.

הזיופים כוללים לא רק בולים נדירים ויקרים אשר לגביהם כל אספן יודע שיש צורך באישור מומחה, אלא גם בולים במחיר בינוני של עשרות או מאות דולרים. החברה הציעה לאחרונה את המלאי שלה, שכולל כ-20 מיליון פריטים, להתאחדות הבולאית בגרמניה ובקשה סכום "צנוע" של 1 מרק גרמני עבור כל בול.

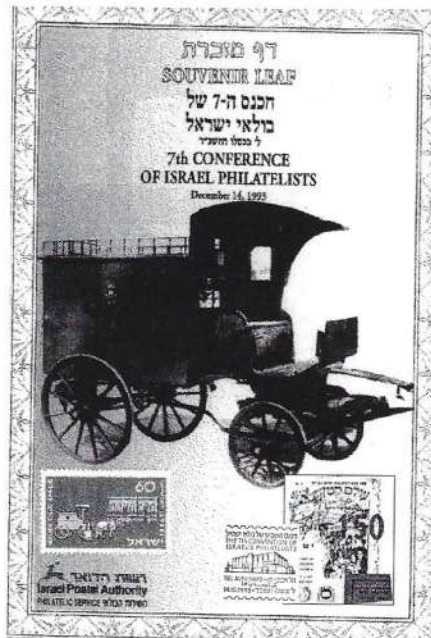
למערכת "שבל" נמסר כי החברה תסתפק בסכום נמוך בהרבה, של כ-450 אלף מרק. בשלב זה לא ידוע אם אכן יש הסכמה של ההתאחדות הגרמנית לרכוש את המלאי גם במחיר זה.

זיוף של בול מגרמניה 1912. בחלק בתחתון של הבול מודפס "copy"

הכנס השביעי של בולאי ישראל 14 בדצמ' 1993

הכנס השנתי של בולאי ישראל שהפך כבר למסורת, ייערך השנה לראשונה במוזיאון לתולדות הדאר והבולאות שבמסגרת מוזיאון "ארץ ישראל" ברמת-אביב. בתוכנית הכנס: (אשר יתחיל בשעה 9.30 בבוקר וימשך עד השעה 5 אחה"צ).

- שיחה עם מנהל השירות הבולאי.
- בחירת הבול הישראלי המוצלח של השנה והחותמת המוצלחת.
- הענקת מגן ההתאחדות לשנת 1993, הכרזת הזוכה בתואר הבולאי המצטיין והענקת המדליה ע"ש הקסטר עבור מחקר בולאי.
- הצגת ענפי הבולאות הפחות מוכרים - איסוף דברי בולים, בולאות דאר אויר ובולאות גלויות מירב. שלושה סמינרים במקביל - על בולי המנדט (לרגל 75 שנה לבולי המנדט הראשונים בא"י);

ועל בולאות תימטית (מושג "הנדירות" בבולאות נושאית, תוכנית אוסף נושאי על הבול ותולדותיו ועוד) ועל הזיופים הידועים של בולי ישראל הראשונים.

כל חברי ההתאחדות בולאי ישראל יכולים להשתתף בכנס תמורת דמי השתתפות של 35 ש"ח. כל משתתף יקבל דף מזכרת והאירוע כולל ארוחת צהרים חגיגית.

במידה וישאר דפי מזכרת ניתן יהיה לרכושם תמורת 30 ש"ח מה.ב.י. ת.ד. 4523 ת"א 61045, לאחר ה-14 בדצמ'.

הקהל הרחב יכול לשמוע ההרצאות שבאודיטוריום, ללא תשלום נוסף מעבר לדמי הכניסה למוזיאון (10 ש"ח).

דף המזכרת - הצעת הציון: "הכנס ה-7 של בולאי ישראל". הכרכה המתוארת היא של הדאר האוסטרי בא"י. כרכה משוחזרת כזאת תהיה מוצגת במוזיאון. הדף ישא גססמלי המוזיאון וההתאחדות בהטבעת זהב.

הקמת מערכת BBS לאספני בולים

BBS הינו לוח מודעות אלקטרוני אשר ניתן להתחבר אליו ממחשב אישי דרך מודם. אנשים המחוברים ל-BBS יכולים להעביר הודעות ביניהם, להעביר לעצמם קבצים, לעיין במודעות שונות, לקבל מידע על נושאים שונים וכו'. הציון הנדרש לביצוע ההתקשרות הינו מחשב אישי (גם מחשב XT יספיק), תוכנת תקשורת (ניתנת לרכישת במחיר לא גבוה) מודם (שמחירם כ-100\$ ומעלה). הועלה רעיון להקים מערכת BBS שתשרת את אספני הבולים.

בין האופציות המתוכננות יהיו:

- העברת הודעות בין חברים.
- הצעות להחלפות פריטים.
- הצעות למכירת פריטים.
- רשימת ספרים וירחונים בספרית ההתאחדות.
- תאריכי תערוכות וירידים בארץ ובח"ל.
- המערכת תהיה בחסות ההתאחדות בולאי ישראל אשר תזין לה מידע שוטף ועדכונים, אך ייבנה ויתופעל ע"י מר לורנס פישר אשר גם יגבה דמי מינוי חודשיים לכיסוי עלויות ההקמה, ההצטיידות וההפעלה.

על מנת להקים הפרוייקט הנ"ל, הנו מבקשים לקבל את חוות דעתכם. נודה לכם אם תענו על השאלון ותשלחו אותו חזרה לכתובת: BBS לאספנים

ת.ד. 653

רעננה, 43106

אנא סמן האופציות המקובלות עליך:

- האם הינך מעוניין בשרות הנ"ל
אם כן האם תהיה מוכן לשלם דמי מינוי חודשיים בסך: ☐ 10 ☐ 15 ☐ 20 ש"ח
האם יש לך ציוד המחשב הנדרש
האם ברצונך לרכוש את הציוד
האם ישנו מידע נוסף שברצונך לראות

מכירת פו מבי ות

בולי ת"א - ינו' 94

המכירה הבאה של בולי ת"א (י. צחור) תתקיים ב-12 לינואר 1994 ותהיה הגדולה מכל המכירות שערכה החברה עד כה.

מבין 2200 הפריטים שיוצעו למכירה, למעלה מ-400 הם פריטי חו"ל. ביניהם אוסף גדול של שוויץ (130 לוטים: החל מבולי הקנטונים של שנת 1843 ועד ההנפקות של שנת 1980). בנוסף מוצע מבחר נאה של בולי אנגליה והמושבות, אירופה, דאר אויר וצפלינים. בפרק המוקדמים של ארץ הקודש מוצעים למכירה פריטים מדאר המושבות היהודיות ובכללם גלויה עם בול מקומי של פתח-תקוה וגלויה ממושבת "בן שמון", שהוקמה ע"י בית הספר בצלאל עבור צורפים מתימן בשנת 1911.

הפרק של הדאר העברי כולל, בין היתר, הדפסות נסיון ייחודיות של בולי "יהודה" ו"ארץ ישראל" בצבעים שונים ובנוסף צמדיות גלופה נדירות ונקבובים מיוחדים כולל בולי שובל של 250 ו-1000 ופריטים בניקבוב 10.

פריטים נוספים אשר הוצעו למכירה הם:

- סדרת הדפס נסיון בה מופיעה "א"י", מימין למלה "פלשתינה", ולא משמאל, כפי שהבולים הודפסו למעשה. סדרה זו כוללת את בול 1-פיאסטר עם הדפס רכב (OVERPRINT) בזהב! סדרה זו, הידועה כ-"פינתית" והמיוחדת ביותר, הוצעה במחיר התחלתי של \$30,000.

- בול 5 מיל מהפורמט הצר (NARROW SETTING), הידוע כמספר 44a, על קטע מעטפה. קטע זה, יחיד במינו בעולם, מתחיל ב-\$15,000.

מכירת ד"ר וואלך נערכה ב 23-24

נוב' (תוצאותיה טרם נודעו בעת סגירת הגליון).

בשנת 1921, ביקש קפטן בריטי צעיר, ששהה בארץ עם כוחות הכיבוש הבריטיים, מרעייתו הצעירה והטריה שהתלוותה אליו, לגשת לאחד מבתי הדואר ולקנות עבורו את הבולים החדשים של א"י (פלשתינה) המנדטורית שזה עתה יצאו לאור. היא עשתה כבקשתו, קנתה את הבולים שהוחזקו על ידם במהלך שהותם בא"י ואח"כ הובאו על ידם לאנגליה.

בעת מלחמת העולם השנייה, הקפטן, שהפך בינתיים לקולונל, נהרג בשירות פעיל. הבולים שהיו ברשותו נשמרו במזווה קטנה ונמסרו לשמירה אצל אחותו. במקום בטוח מחוץ ללונדון המופצצת.

אלמנתו נישאה בשנית לאחר מלחמת העולם השנייה ושמרה בקפדנות על המזווה הסגורה. לאחר מותה ב-1980 הובאו הבולים לבדיקת מומחה. ביניהם נמצאה רביעיית בולים (בלוק) של הבול בערך 20 פיאסטר (גרש), הידוע כמספר 59 מהדפסת ירושלים III, אשר כמותו היו ידועים אז רק 2 בולים בודדים. ה"בלוק" המפורסם של מספר 59 נמכר לאספן פרטי ב-\$80,000. רביעייה נדירה זו פורקה בינתיים לזוג ו-2 בולים בודדים. הזוג, תולדה של בלוק זה והיחיד בעולם הוצע במחיר התחלתי של \$30,000.

פריט נדיר זה הוא גולת הכותרת באוסף החשוב ביותר הידוע כיום של בולי א"י (פלשתינה) המנדטורית ואשר הוצע במכירת החורף של ד"ר וואלך.

"הבול" הגדול בעולם

הג י מ י ק
ה תק ש ו ר ת י
ה צ ל י ח להשיג
פ ר ס ו ס ענק
ל ת ע ר ו כ ה ואף
נ כ נ ס לספר
ה ש י א י מ של ג י נ ס
ה י ש ר א ל י

מדלית זהב לישראלים בפולין

מאת אריה לין

אני מודה שהפריטים מעוררים התפעלות. יוצאי פולין בישראל מלאי גאווה על שזכו לראות סמל פולין לצד סמל ישראל העצמית על פירסום רשמי של דואר פולין וזאת בעודם זוכרים את פולין האחרת.

היה זה אולי סמלי, שבעיר קטוביץ, שם התקיימה לפני כמאה שנה (6.11.1884) ועידת קטוביץ הידועה של חובבי ציון (אז גרמניה) בהשתתפות צירים מארצות שונות, כשהתכלית העיקרית של הוועידה היה אירגון התנועה ותמיכה במתיישבים היהודים בארץ ישראל, לקיים תערוכת בולים משותפת של פולין וישראל הריבונית על אדמת ארץ ישראל. הציונות ניצחה.

כלא יהודי עשה הנאום שלו רושם רב, ואנו הישראלים לא יכולנו שלא להזיל דמעה בהתרגשות שהיתה באולם. קשה לשכוח את העבר, אם כי הפולנים משתדלים מאד שלא לזכור את הפן הקשה שלו ולהבליט ידידות, שהיא ללא ספק, ידידות אמת, כך לפחות התרשמו.

מארחינו הבליטו יחס לבבי ביותר ורצון כן לידידות והמשך שיתוף פעולה בין אספני שתי המדינות והמימסד הבולאי.

חלקו של הדואר הפולני בתערוכה מכובד למדי: גלויית דואר איורית, עליה דגל ישראל משולב בדגל פולין, כשבבול שעל-גבי הגלויה מונרת ישראל (!). נוסף לכך הוטבעו שלוש חותמות אירוע שבכולן סמלים ישראלים ופולניים, לרבות הנשר הפולני לצד מגן דוד...

בעיר קטוביצה שבפולין, ננעלה החודש תערוכת הבולים הדו-לאומית "פולסקה-ישראל" ולכל הישראלים שנטלו חלק בתערוכה הוענקו מדליות ברמה מכובדת למדי. 9 מדליות זהב ומוזהב, הוענקו לאספני ישראל מתוך סה"כ של 19 מדליות ברמות אלה, שהוענקו בכלל, ועוד 3 מדליות כסף.

מדליות כסף הוענקו לעומרי בהט ושי פינגר מבאר-שבע, על אוסף "תחת כיבוש נאצי" ו"חלל". שני האוספים נשפטו באגף לנוער. מדליית כסף נוספת הוענקה לאן כרפס מירושלים, על אוסף בולי שחמט.

מדליות מוזהבות הוענקו לאברהם ציטרון מאשקלון, על אוסף שגיאות בבולי ישראל ולירחמיאל בהיר מנף ים, על אוסף בולי "אירופה המאוחדת".

מדליות מוזהבות הוענקו גם לי. נכטיגל וב. פיקסלר על הקטלוג "חותמות ישראל".

מדלית זהב הוענקה למרדכי סונדק ממעלה החמישה, על אוסף בולי "מנהלת העם בירושלים במצור 1948", ולקטלוג השרות הבולאי במדור לספרות. מדליה מוזהבת גדולה הוענקה לאריה לין על אוסף "יודאיקה - יהודים בעת החדשה".

כמי שהיה בקטוביץ בעת התערוכה, אני מרשה לעצמי לשבח את הנהלת התערוכה שם, והנהלת הדואר הפולני, על היחס החם שגילו כלפי המשלחת הישראלית. התערוכה הפכה לאירוע תרבותי חשוב שזכה להד ניכר בקרב ציבור רחב וללא ספק, תרם לטיפול הקשרים בין שתי המדינות.

התערוכה התקיימה באולם אוניברסיטת קטוביץ, על-ידי אירגון בולאי פולין ואירגון שלויה עילית, בסיוע הצבא הפולני, שלמעשה הקים את התערוכה ושמר עליה במשך כל השבוע. בטקס הפתיחה דברו בין השאר, רקטור האוניברסיטה, מנכ"ל הדואר, יו"ר ההתאחדות הבולאית בפולין, נציגת השגרירות הישראלית, יו"ר המשלחת הישראלית וכן יו"ר האגודה לידידות פולין-ישראל, יוזף מאך, שבנאומו סקר את זוועות הנאצים במלחמת העולם השנייה על אדמת פולין.

שירות הדואר העברי הראשון בגימנסיה הרצליה

מרווין סיגל
(תרגום מבטאון "תולדות
הדאר של א"י" סתיו 1992)

המכתב עצמו נכתב לגבי נינה ברלין הידועה וכלל הזמנה לפגישה ליום המחרת (הוכחה שזה נמסר ביד) - בביתו של מר אריה רובינשטיין ראש המועדון. סדר היום נרשם ונחתם ע"י מר רובינשטיין ומזכירו. החותמת הנכונה מופיעה על גבי המכתב ומאחורי המעטפה. מעניין שהפרט השני בסדר היום היה "הענין של הבולים". יתכן כי היתה צריכה להתקבל החלטה בפגישה על בולים שהיו צריכים להשתמש בשירות הדואר הפרטי.

שני קווי הדמיון בין המכתב לגלויה היו ששניהם מוענו לגבי ברלין ושניהם נכתבו ע"י אותו האדם.

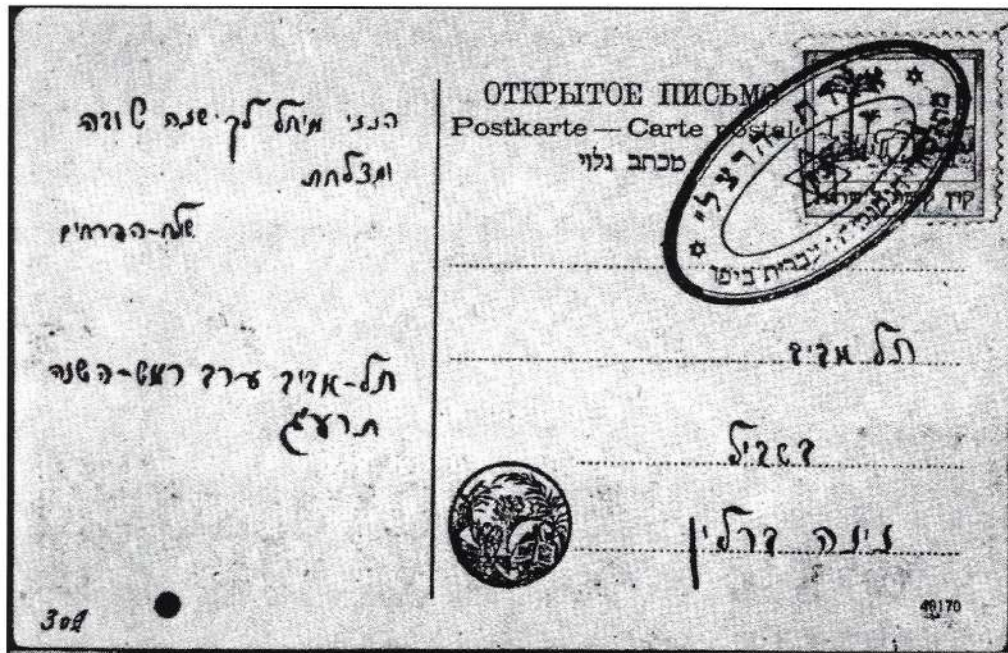
המחקר והחוש שלנו מובילים אותנו להאמין שארגון התלמידים קיים שירות שליחים לצרכי הדואר שלהם לפני שהשירות הוצע לשאר תושבי ת"א, ולאחר הגילוי של הפרט האחר משנת 1912 אנו מאמינים שהשירות אכן החל מוקדם יותר מאשר שוער. באם איזה אספן שהוא מחזיק אחד מפריטים אלו של שירות דוארי עברי

במאמר השני ישנה התעלמות מפתיעה מכך שבמאמר הראשון של ניסנבאום מדובר על תקופת החגים של 1913 ו-1914, כאילו המאמר השני מתאר גלויה מערב ראש השנה תרע"ד (1912). גם בכרך ב' של עבודת שטיכלה אפשר למצוא הערה המציינת כי ידועה גלוית השנה החדשה משנת 1912 עם בול ק.ק.ל.

שתי אפשרויות מוצעות כהסבר לתאריך המוקדם, והם: שימוש בגלויה של שנה קודמת או שזו היתה גלוית מזכרת. האפשרות הראשונה הינה סבירה יותר, אם כי קיימת אפשרות שהשירות החל כשנה קודם.

סיפור זה של שירות הדואר העברי הראשון מוזכר תמיד בין האפיזודות הרומנטיות והמהנות ביותר של תולדות הדואר של ארץ הקודש. הקוראים מופנים לשני מאמרים שהתפרסמו ב"בולאי ארץ הקודש" (1). שני מבחרים אלו חושפים בקיצור את הפרטים של שירות זה ולהלן תקצירים:

בתקופת החגים של שנת 1913 ו-1914, העבירו תלמידי גימנסיה הרצליה (בי"ס התיכון הראשון בת"א) את הדואר המופקד לתוך קופסת מכתבים מיוחדת בצבע תכלת לבן שנשא מגן דוד ואת הכיתוב "דואר עברי". הדרישה היחידה לביצוע השירות היתה מעטפה שנשאה את תווית ק"ל.

עם תאריך קריא, הכותב ישמח לקבל צילום של פריט כזה.

מקורות:

1. בולאי ארץ הקודש, - ס. ניסנבאום נוב' 55 עמ' 320, פבר' מרץ, 64/65 1960 עמ' 1300.
2. א.שטיכלה - דואר זר בפלסטינה - 1918-1840 כרך 2, 1991 עמ' 445 בהוצאת W.P.C.

לפני מספר שנים תוארה בקטלוג בית מכירה שוויצרי גלויה של גימנסית הרצליה משנת 1913. שם דווח כי ידועים 6 פריטים כאלה שנשלחו ע"י השירות.

לאחר מכן, התגלו מכתב ומעטפה שהושגו בעזרתו של רבי נוימן פאוקר מצפון הוליווד, קליפורניה.

המכתב והמעטפה, שלא כאחרים הידועים עד היום, היו בשמוש דואר פנימי, היינו דואר בתוך אירגון התלמידים עצמו. היה זה בתחילת חודש תמוז בשנת 1912 (ד' תמוז התרע"ב). זוהי העדות המוקדמת ביותר מכל הפריטים שנותרו.

זו היתה למעשה מגבית מוקדמת של ק"ל. אלא, שלאחר יום כיפור תרע"ה 1914 המושל הטורקי המקומי הורה להפסיק את השירות.

במאמר הראשון שהופיע בנובמבר 1955, ציין העורך פ. פולק: "לרוע המזל אין ברשותי אף מעטפה של השירות המתואר ... למי יש אחת?". חמש שנים מאוחר יותר, במאמר השני הוצגה גלויה יפה שפולק איתר. הגלויה בוילה בהתאם בתווית ק.ק.ל שהוחתמה בחותמת אליפטית של השירות בעברית, וכיתובה "אגודת הרצל - מתלמידי הגימנסיה העברית ביפו". מאחר ות"א היתה בראשיתה, לא פעלו עדיין שירותי דואר ולכן השתמשו ביפו ככתובתם.

בולים חדשים

דווח מלא על הנפקות כל הבולים

3 אוג' - 330 שנה לדאר ברזיל: 4 בולים של 20 אלף קר' 30 יולי - תווית קלוסנדורף - 2 טיפוסים - לנוו של דאר ברזיל ותווית עם סמל ברזיליאנה 93. 24 אוג' - 200 שנה ללימודי הנדסה - 2 בולים של 17 קר' - כלים פריהסטוריים. 6 אוק' - לזכר יוליסס גוימארס - מדינאי 22 קר' (גוימארס, בנין בפרלמנט). 8 אוק' - 200 שנה לחגיגות "ציריו מנצרת" - 22 קר' - האם הקדושה, ידיים מחזיקות בנרות. 13 אוק' - תוכים בסנת הכחדה - 22 קר', 130 קר' - תוכים כחולים. 19 אוק' - מלחינים ברזילאים - 22 קר' - (דה-מוראס ודמות אישה, 22 קר', (פיקסינגיה עם סכסופון) (11). 29 אוק' - יום הספר - 3 בולים של 30 קר' (מרי-דה-אנדרדה, אלצאו לימפי, גילקה מצידו).

גרנסי: 2 נוב' - חג המולד - ציורים על חלונות כנסיית - גלינית של 12 בולים של 13 פנס.

גרנסי - אלדרי: 2 נוב' - ציורים ימיים של אלדרי - 24, 28, 33, 39 מודפסים ביחד (12).

גרסי: 7 ספט' - צפורי קיץ: 17p, 23, 28, 39, 57 (13). 2 נוב' מלאכי גרסי - חג המולד 7, 23, 39, 57.

דנמרק: 19 אוג' - "כתוב מכתב" - 5.00 (14) - הסיסמה על דף מחברת; בולי ילדים - 3.25 (ראש דינוזאור מצויר ע"י ילדה בת 11); עבודה סוציאלית - 3.75+0.50 - לב מסוגן. 16 ספט' - תכשיטים אתניים - 3.50, 5.00, 8.25 - תכשיטי נשים על רקע לבוש עממי. 11 נוב' - ציירים קוביסטיים - 5.00 ציור של ווליה לנדסטרום, 15.00 ציור של פרנצסקה קלאוסן (15).

הולנד: 7 ספט' - זוכי פרס נובל הולנדיים - 70c - ואן-דר-וולס (16) - פיזיקה 1910 (התאורה הקונטית של הגזים), 80 - אייטהובן - רפואה 1924 (המצאת האלקטרוקרדיוגרמה), 90 - אייקמן - רפואה 1929 (גילוי הוויטמינים). 14 ספט' - "10 בולים עבור מכתבים" - זוג בולי 80c ביחד בגליון של 10 - עט ועפרונות, מעטפה. 8 אוק' - 70c יום הבר - המספר 70 מורכב כמאה צבעים; תחבורה וטלפון וקניקציה - יונת דבר מסוגנת.

וויטיק: 29 ספט' - 600 שנה למות הקדוש סנט זין מנפומוק; 1000L (הקדוש והנהר בו הושלכה גופתו המעונה) (17), 2000 (בנינים של פראג וגשר מעל למולדוה), אמנות דתית מודרנית - אירופה - 93 L750 (ציור של פליס קסורטי - "הצלילה"), L850 (מוריס אוטרילו - "הקתדרלה מרואן") (18).

טורקיה: 28 אפר' - פירות: 500L - בננות, 1000 - תפוזים, 3000 - אגסים (19), 5000 - רימונים. 3 מאי - אירופה - אמנות מודרנית: 1000L - פסל אבסטרקטי של הדי האר, 3000 - פסל של זוהרט מורצולגלי. 16 יוני - מבצע להגנת פמוקלה 200 + 1000, 500 + 3000 - מעיינות טרמיים ומבני סלע מיוחדים למקום. 6 יולי - כנס ECO (שתי"פ כלכלי) - 2500 - בנינים מסוגנים. 7 יולי - 900 שנה להולדת הודיה אחמט ישיבי - פילוסוף ומשורר - 3000L (בנין מסגד מסוגן). 4 אוג' - אישים ללא ערך - 5 בולים: 5 עריף ביי - מלחין במאה ה-19, ניזן טאופיק - משוררת,

אינדונזיה: 1 מרץ - כינוס המועצה העממית - 300 RP (בנין הפרלמנט), 700 (האולם מבפנים). 1 אפר' - תוכנית חומש כלכלית - 300 (וויטיקי צבא משתלבים בתוכנית), 700 (העליה באיכות כוח האדם), 1000 (ריצה בכל הגילים). 20 אפר' - פרפרים - 1000 (פרפר מרכזי ושורת פרפרים אחרים). אותו הבול הופיע גם עם הדפס לציין תערוכת הבולים "אינדופסק 93". 29 מאי - "אינדופסק 93" - בנינים של סוראבייה (300, 700, 1000). הסדרה הופיעה גם עם הדפס רכב "אינדופסק 93" - סוראבייה. 5 יוני - לציין יום הסביבה - 3 בולים של 300 RP: פרחים (ניסמין - הפרח הלאומי, הפרח היפה ביותר והפרח הנדיר ביותר) ו 3 בולים של 700 RP - עולם החי (הקומודו - נציג חיות הפרא, דג האדואנה - מייצג את היופי בעולם החי וגשר של יאווה (החיה הנדירה). 27 יולי - כינוס צופים בין לאומי: 300-צופים סוללים כביש, דגלי לאומים, (6), 6) פרפר. 9 ספט' - שבוע הספורט - 150 (שחיה), 300 (מירוץ אופניים), 700 (קמיע שבוע הספורט), 1000 (קפיצה לגובה). 4 אוק' - כינוס ארגון התיירות העולמי - 300 (מפל מים), 700 (מערת נטיפים), 1000 (אגם בפי הר געש). 5 אוק' - יום הצבא - 2 בולי 300 RP (גנרלים).

אירלנד: 4 מרץ - ציירים אימפרסיוניסטיים - 28 (סיר ז'ון לוורי - "ערב בטנגיר") (7), 32 (וויליאם ליצי - "נערת האווזים"), 44 (רודריק או-קונור - "צעירה ברטונית"), 52 (וולטר אוסבורן - "ברק הקנק"). הסדרה הופיעה גם בצורת קונטרס יוקרתי עם ארבעה גליונות הכוללים בסה"כ 3 סדרות.

אנדורה (צרפתית): 16 אוק' - פסל של מיכאל ווארן - 5Fr. 8 נוב' - ציור של אריק דיטמן - 5Fr ("יפ, לו, קנולד" - והאחרים") (8).

ארובה: 27 אוק' - למען הילדים - נוער הלומד בתרבויות אחרות וחוזר למולדת: 30+50, 40+75, 50+80 - ראשים אבסטרקטיים משתלבים בקטעי נוף, בתים, גשרים מקומיים. 1 ספט' - איגואנות - 35, 60, 100.

בוליביה: 24 אפר' - תחרויות ספורט - Bs2.30 (דגלים, סמלי ענפי ספורט שונים) 4 יוני - פרפרים - סדרה של 16 בולים שהודפסו ביחד, כל פרפר על רקע פרח (9).

ברזיל: 26 מאי - דבקית ללא ערך - פנים הארץ (הדגל הלאומי). 15 יולי - וועידת ראשי מדינות דרום אמריקה - 12.000 (מפה דגלים). 30 יולי - "ברזיליאנה 93" - 30.000, 60.000, 90.000 (בולי ברזיל הראשונים עיניו הפר" בערכים 30, 60, 90), גליון של שלושת הבולים ונוף מכון הים-20+180 אלף קרוז. 30 יולי - איגוד ערי בירה דוברות פורטוגזית - 15 ו 71 אלף קר' - 2 בולים מודפסים כזוג - נוף ברזיליה ונוף ריו-דה-זניירו. 1 אוג' - 150 שנה לבולי "עניי-הפר" - 4 בולים חסרי ערך (תעריף פנים הארץ) - מוניקה וחברים - דמויות סרט ילדים וברקע הבולים הראשונים (10).

אוסטריה: יוני - וועידת או"מ לזכויות האדם, 10S (סורגים). אוג' - לוחם המחתרת פרץ יגרשטר - 5.50\$ - דיוקן. אוק' - וועידת מועצת אירופה בווינה 7S (קריקטורה - ראשים קטנים - בני אומות שונות). אוק' - מוזיקת פופ אוסטריית - 5.50 (צפור בחלון, מפתח סול). נוב' - יובל איגודי העובדים - 5.50 (עובדים, מסוגן). נוב' - חג המולד - 5.50 (ציור צבי).

אוסטרליה: 12 אוג' - חיות בסכנה - 40C (פלטיפוס) (1), 70 (ציפור קוקבורה), 90 (קנגורו אפור), 1.20 (קוקטו וורוד). 2 ספט' - הפרלמנט: 2 בולים של 45C בגליון דפוס של 2x25 בולים מופרדים בפס ביניים. במרכז כל חצי גליון 9 בולים של חברת הפרלמנט הראשונה ומסביב 16 בולים שנושאים הוא הוועידה הבין פרלמנטרית ה-90. 1 אוק' - דינוזאורים: 6 בולים, בדלים שונים שהודפסו בנפרד וגם ביחד בגליון, כמו כן 2 הבולים הקטנים הודפסו גם בצורת גלילים של 100 או 200 וגליונות של 10 עבור קונטרסים. הגלילים והקונטרסים מודפסים על נייר דבקיות והנקבוב מצויר בלבד. בסה"כ: 4 בולים של 45C ועוד 75C, גליון של 3.60 (2), קונטרסים של 1.45. 1 נוב' - חג המולד - כתיבה תמה: 40C - (רצון טוב), 45C (שמחה) \$ 1 (שמחה). בנוסף - קונטרסים של 40Cx20.

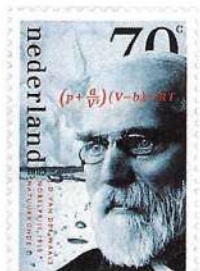
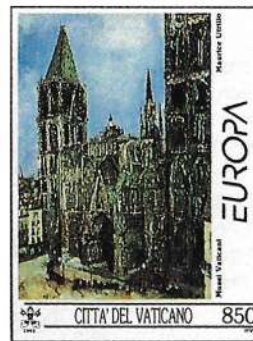
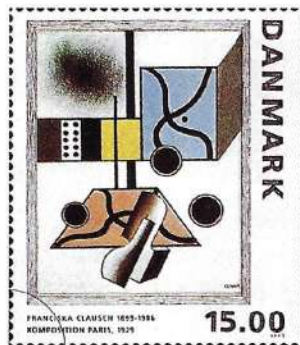
אי מאן: 15 ספט' - פרפרים - 5 בולים של 24P (3), סדרה מן המנין - אוניות (1.00, 50, 40, 30P). 12 אוק' - חג המולד 19P (ילד, ילדה וחתול ליד עץ החג), 23 (ילדה ואיש שלג), 28 (ילד פותח מתנות), 39 (ילדה עם דובון), 40 (ילד וילדה עם מגלשת שלג).

איי המולד (קריסמס): 2 ספט' - חג המולד: 40C צבי, 45C סרטנים, 1\$ צפור מקומית (4). מעל כל הנופים - כוכב בית לחם. 1 דצמ' - 350 שנה למתן שם האי - 2 \$ - מפה.

איי נורפולק: 23 פבר' - תיירות - 5 בולי 45C בצמד - בנינים עתיקים של קינגסטון; קונטרס בולים עם 2 סדרות הופיע ב- 20 אוג'. 18 מאי - שירותי חירום - 45C - רכב כיבוי אש, 70C - צוות הצלה בפעולה, 75C - אמבולנס, 1.20 \$ - רכב משטרה. 7 יולי - יצורי ים דמוי צמחים - 75, 85, 95, 1.05, 45C, 28 אוק' - 200 שנה למגע התרבותי עם ניו-זילנד - 70C - מגשי אבן מאוריים, 1.20 המפה המאורית הראשונה; חג המולד - זר מקושט (40c), 45, 75, 1.20.

איי פיטיקירן: 2 יוני - 40 שנה להכתרת מלכת בריטניה: 5 \$, 8 ספט' - נופים - 10c, 90, 1.20 \$, 1.50 (5), 1.80 \$. 14 דצמ' - לטאות - סדרה של 6.

איי קוקוס (קילינג): 17 אוג' - הצלות אויר - ים, 5c (אנשים בסירת הצלה), 85c (מטוס), 1.05 (שיגור) גליון 2.35 סצינת הצלה של אנשים מיאכטה טובעת. 26 אוק' - עונת החגים - 93 - 40c, 80c, 1.00 \$ - עבור נוצרים ומוסלמים - יונות שלום מסוגנות. בכך מסיימת תקופת ההנפקה העצמאית, מינוי 94 ישתמשו באיים בבולי אוסטרליה.

36

35

21

31

40

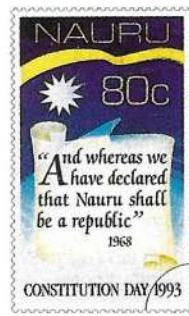
23

26

24

25

32

27

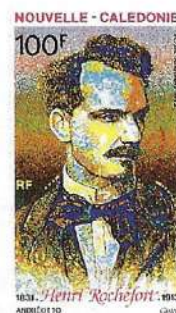
20

28

39

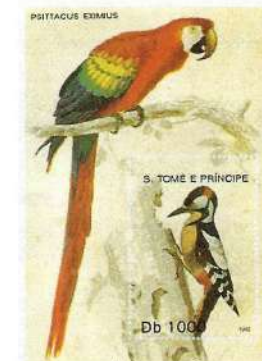
38

33

29

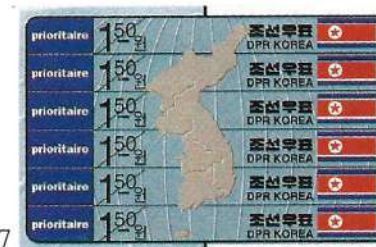
30

34

41

37

22

מוניר נורטין סלציק - מלחין וזמר, קהיט סיטקי טרנדי - משורר, אורחן וולי קאניק - משורר. 11 אוג' - לקראת אוליפיאדת 2000 באיסטנבול - 250L - סמל "אולימפיאדה בשתי יבשות" (20).

טנזניה: 1993 - ענקי הים: 20sh, 30, 70, 100 + גליז' 500 (דב ימי); ציד מסורתי: 20sh - ציידים באוטסקה, 70 - חץ וקשת, 100 - בסכין ומקל עם קצה מעוגל, 150 - כידון ומגן; גליז' של 40sh - שבמרכז בול עם כלי הציד המסורתיים (21).

יוגוסלביה: 20 מרץ - חיות מוגנות: 4 בולים של 10.000 דינר מודפסים ביחד עם תווית באמצע (צמחים ימיים) - 3 סוגי דגים ודולפין (22). 28 יוני - קונטרס עם 6 בולים של 900,000 דינר מבצרים מימי הביניים מודפסים בגליונות אחת. 10 יולי - פרחים - 4 בולים של 1 מיליון דינר - ציורי פרחים שונים.

לוקסמבורג: 20 ספט' - מוזיאונים - 14F (חשמלית ממוזיאון התחבורה), 2F (קרן מכרות - מוזיאון המכרות), 60F (עגלה - מוזיאון האמנויות והמלאכות העתיקות) (23). 75 שנה לבחירת הפועל הראשון לפרלמנט - 14F (פסל - ז'אן שוטגן); יובל לחוג האמנותי של לוקסמבורג - 14F (הלוגו של החוג - מורכב מאותיות); איכות הסביבה - 14F - הסמל האירופאי למען איכות הסביבה. 6 דצמ' - בולי דצקה - צפורים בסכנה 14+2, 14+3, 18+2+7.

ליכטנשטיין: 6 דצמ' - חג המולד - ציטוטים ממשוררים בסגנונות כתב-יד שונים (60, 80, 1.00); אולימפיאדת החורף לילהמר 94 (60, 80, 24), (2.40).

מונקו: 11 אוק' - הנסיכה גרייס - 5F. **נאורו:** 17 מאי - יום החוקה - 70c + 2.00 רצים: 80c - קטע מהחוקה

סמואה המערבית: 12 מאי - אליפות רגבי - 60S, 75, 85, 3.00 \$. 16 אוג' - תערוכת בולים "טאפיפי 93" - גליז' - 5 \$ - לוגו התערוכה, דגלים.

סנט הלנה: 12 יוני - צפורי שיר - 15, 18, 25, 70, פרחים - 9P - פרש בשם "משה בתיבת הגמא" (29), 13P, 20, 38, 45.

סנט טומס ופרינסיפ: 1992 - ציפור Db 75, 100, 125, 200, 500 וגם שתי גליונות של 1000Db כל אחד - בעיקר סוגי תוכים, (30) פטריות - 5 בולים + 2 גליז' בערכים נקובים כנ"ל; פרפרים - 5 בולים + 2 גליז' - כנ"ל; קטרים - 5 בולים + 2 גליז', כנ"ל - מודפס בצבע שחור בלבד; יובל להולדת הסופר מרצלו דה-וויגה - 4 בולים בציור זהה, אך בערכים נקובים שונים מודפסים בגליונות (10, 40, 50, 100) - הסופר, צפור; אולימפיסקס 92 - גליז' 3 בולים של 300Db בגליונות - אצנית, מתעמלת, כדורסלן.

סנטה-לוציה: 1 פבר' - המלחמה בסמים - 5 \$ - כרוה - מלאך המוות. (31).

סנט-פייר ומיקלון: 13 ספט' - מן המניין עם הדפס רכב: 2.40, 3.50, 4.40 (מריאן). 8 נוב' - קונטרס של 20F (7 בולים ללא ערך + בול מריאן של 0.70).

פולינזיה הצרפתית: 2 אוג' - וועידה בנושא הרי הגעש - 140F (תרגול וסמל התערוכה). 27 ספט' - היום העולמי של התיירות: 14F (שיט בסירה), 20F (מקומים בלבוש מסורתי), 29F (ארוחה ליד הים).

פיז'י: יוני - צמחים ימיים: 1\$, 1\$, 53C, 53C, 42C, 12C אוק' - פירות טרופיים: 30C (מנגו), 42C (גויאבה), 1\$ (לימון), 2\$ (soursop).

פינלנד: 20 ספט' - צפורי מים קונטרס עם גליז' בן 5 בולים של 2.30 על רקע אגם כחול. 8 אוק' - חינוך גופני - 2.30 (ילדים משחקים בכדור); חנוכה - בנין האופרה בהלסינקי; גליז' עם 4 בולים עם צילומים של סצנות מאופרות והצגות בלט (2.30, 2.30, 2.90, 3.40) בשולי הגליון - בנין האופרה. (33) 5 נוב' - חג המולד - ציורי ילדים: 1.80 (עץ וילדים), 2.30 (שלושה מלאכים). הבול של 1.80 הופיע גם בצורת קונטרס (גליון של 10). 25 נוב' - נשיא פינלנד בן 70 - 2.30 (הנשיא קיוביסטו).

פנמה (קוק): 18 אוק' - מן המניין - יצורי הים - צדפות, כוכבי ים ורכיכות אחרות, 5C, 10, 15, 20, 25, 30, 50, 70.

פנמה: 13 אפר' - 500 שנה לנצרות בדרום אמריקה - 0.10B (מפת אמריקה); 490 שנה להגעת קולומבוס לפנמה - 80.50 עם תווית, מודפס בגליונות של 20 בולים בט-בש. 10 מאי - יום הנכה - 0.50 (ילד בכסא גלגלים, ילדה עם קביים). 26 מאי - ד"ר חוזה דה-לה-קרו הררה 0.50 (פסל של האיש - הומניסט). 22 יוני - וועידה בין לאומית לתזונה: 0.10 (שולחן אוכל עם דג, לחם, אונס). (34)

פפואה - ניו-גיניאה: בפבר' 92 הופיעה סדרת ציפורים בה ציון הערכים הודפס כ-T במקום t. מיד עם תחילת ההפצה התגלתה הטעות והקונים הראשונים התבקשו להחזיר הבולים, אך לא כולם ענו. כאשר הופיעו בשוק במחירים גבוהים, התלטה פפואה להפיץ הבולים המקוריים בכל זאת ומועד ההופעה המחודש היה 1 יולי 93. 13 אוג' - סדרת ציפורים עם הדפס רכב לציון תערוכת הבולים "טאפיפי 93" (21t, 45, 60, 90). 29 ספט' - דג מים זורמים: 21t, 45, 60, 90. 29 ספט' - גליז' לציון תערוכת הבולים "בן קוק 93" - 2.00 k - ציפור גן עדן. 27 אוק' - 20 שנה לחברת התעופה המקומית (21t, 45, 60, 90).

צרפת: 25 אוק' - "תענוג ההתכתבות" - 12 בולי 2.80F - קריקטות והומוריסטיות מודפסות ביחד בגליונות קונטרס. (36) 15 נוב' - הסאלון הראשון האירופאי של אוהבי הבולים - גליונות של שני בולים ושתי תוויות - המראה פרחים. גליונות נמכרת ב- 15F (המקום 4.80) כאשר תוספת ההכנסה מיועדת לקרן לפיתוח הבולאות. 22 נוב' - 200 שנה ללובר - זוג בולים (2.80+4.40) המראים את המוזיאון מודפס בפס של זוג-תווית (זוג עיניים - "סגור ביום ג'") ושוב זוג הבולים. 29 נוב' - צלב"א - בול של 2.80+0.60 (קדוש ממץ). הבול יודפס גם בצורת קונטרס של 10 בולים + 2 תוויות.

קוריאה הצפונית: 29 מאי - הופעת הבכורה של פטנט שוודי חדש - "בולברט", (37) על כרטיס בגודל כרטיס אשראי מודפסות 6 רצועות הניתנות לתלישה (דבקיות) כל רצועה היא בול שניתן להצמיד למעטפה. 6 הבולים ביחד כוללים ציור מפת קוריאה והן בערך נקוב זהה (1.50). התעריף של דאר אויר לאירופה. כאשר משתמשים בדבקית לבילוי דבר דאר מסוג אחר (למשל חבילה) - ניתן להסיר אותו חלק מהדבקית הכולל את הציור "דאר אוויר".

קלדוניה החדשה: 17 יוני - יובל כנסיית נומיאה 85F, F400- - מלב. 26 יולי - "חיי מסילות ברזל" - 115F - קטר ומסילות צרות המאפיינות המכרות והובלת נוסעים בימי החג באי. 19 אוג' - הסופר הנרי רוספור - 100F - דיוקן (38). 9 אוק' - עשור לחברת התעופה המקומית - 85F - מטוס בואינג, מפת האזור.

16 אוק' - יובל כבל תת-ימי - 200F - האניה שהניחה הכבל, "חיים בעומק" - 250F - סרטן שחי בעומק עד 600 מ'.

קפריסין: 4 אוק' - וועידת חבר העמים הבריטי: 35c (צפורים על כד עתיק), 40c (ציור זהה). 22 נוב' - חג המולד - 7c (צלל מקושט), 20c (ישו - פרט מתוך צלב), 25c (לידת ישו - פרט מצלב).

רומניה: 30 יוני - בעלי חיים מוגנים: 10L - צפע, 15L - ברדלס, 25L סוג ברווז, 75 - דג, 105 - פרפר, 280 - חרק; בולים מן המניין - חיות מקומיות 15, 10, 20, 25, 30, 40, 75, 105, 150, 280. 30 יולי - דינוזאורים - 29L, 46, 85, 171, 216, 319. 21 אוג' - גליז' "תלאפילה 93" - 535L - ציור של מרסל ינקו "מוכרת הביצים", דגלי ישראל ורומניה. (40) 31 אוג' - ציור קדושים - 25, 171L, 216L - שליטי מולדיביה וולאכיה מפורסמים, שהוכרו כקדושים. 1 ספט' - יובל למשטרת הכפרים - 29L - שוטרים רכובים. 3 ספט' - היריד הבולאי - ריציונה 93 - הדפס רכב 171L על בול 2L לציון היריד מ-1990. 20 ספט' - בנקוק 93 - גליז' - 535L כיפת בנין תאילנדי. 8 אוק' - אישים, 29L - בריציו - מהפכן והסטוריון - 46L - הורייה קריאנגה - אדריכל, 85L - לקינסקר - מדינאי, 171L - בג דזר - רופא, 216L - בראליו - מוסיקאי, 319L יוליו מניו - מדינאי.

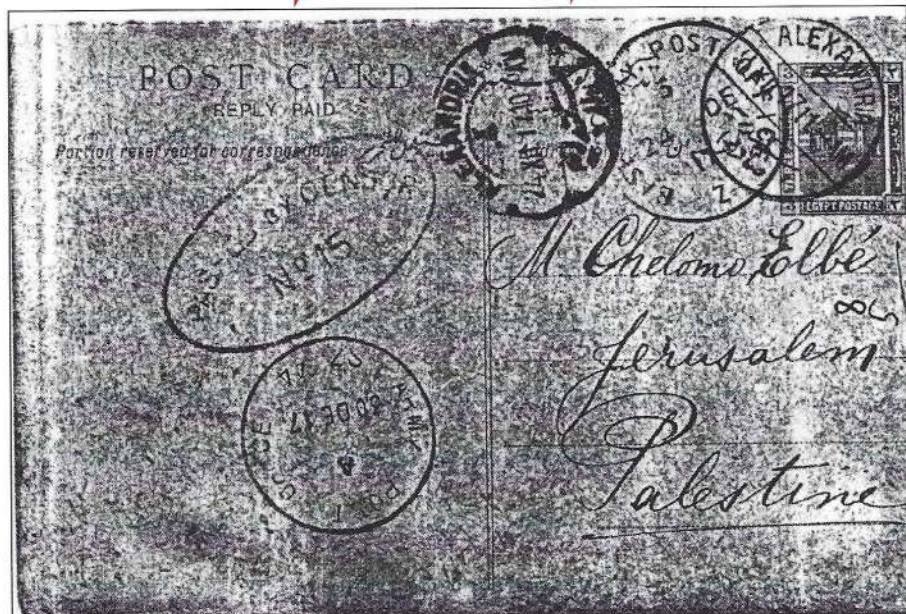
שוודיה: 2 אוק' - המשפחה המלכותית - גליונות עם 4 בולים 10kr, 8kr, 10kr - המלך או המלכה בארועים שונים, 12kr בול גדול עם כל המשפחה המלכותית. (41). הופיע גם בצורת קונטרס; 350 שנה למחקר הידרוגרפי - 2 בולים של 2.90 - מפה מודרני. 25 נוב' - חג המולד - 2 x 2.40 - קישוטים לעץ החג. הופיעו בצורת קונטרס של 10 זוגות בולים; זוכה פרס נובל בספרות ל-1993 - 2 בולים של 3kr בצורת גליל. מאחר ומודיעים על הזוכה רק בסוף אוקטובר כל שנה, הודיע הדאר השוודי על ההנפקה לפני מועד זה ללא ציון שם הזוכה בפרס וללא פירסום צילום הבול.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירת חברינו

שפירא משה, ז"ל

עמותת נתניה

75 שנים לבול הראשון של ארץ ישראל

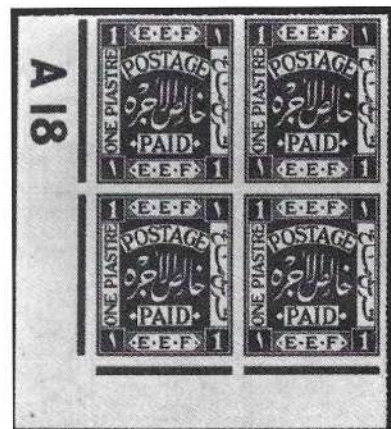
מאת ד"ר אדי לייבו

ביום הבולאות השנה נציין 75 שנים לבול הראשון של ארץ ישראל, אשר הוצא ביום 10 בפבר' 1918 ע"י המנהל הצבאי הבריטי בארץ, במלחמת העולם הראשונה.

לקראת סוף שנת 1917 כבש "חיל המשלוח למצרים" של מעצמות הברית, בפקודו של הגנרל אדמונד אלנבי, את דרום ארץ ישראל מידי התורכים. גולת הכותרת במתקפה זאת היתה כבוש ירושלים, אשר נכנעה ביום ה-9 לדצמבר 1917, בחג החנוכה. לאחר מכן נתייצבה החזית בקו שעבר צפונית לירושלים וצפונית לשפך הירקון עד למתקפת הסתיו, בספטמבר 1918, אשר בה נכבש גם צפון ארץ ישראל.

עם הכבוש, עברה האחריות לנהול הארץ וחיי תושביה האזרחים על הצבא הבריטי. האוכלוסיה האזרחית סבלה רבות בימי המלחמה ונדרשה פעולת שיקום של כל השרותים האזרחיים. מיד נתברר כי קיים צורך דחוף לחדוש קשרי הדאר. קשר זה היה חיוני בעיקר לאוכלוסיה היהודית אשר נפגעה בתקופת המלחמה וסבלה מנתוק מהקהילות היהודיות ברחבי העולם - זאת עקב שרות דאר לא אמין של הדאר העותמני ונתוק קשרי הדאר עם בעלות הברית.

לצבא הבריטי היה שרות דאר מפותח ומסודר לשרות החיילים. היה זה טבעי ששרות דאר זה ישרת גם את האוכלוסיה האזרחית. לשם כך נפתחו בתי דאר צבאיים במרכזים אזרחיים - הערים ירושלים ויפו. בתי דאר אלו פעלו תחת שם קוד צבאי. בירושלים נפתח בית הדאר "ARMY POST OFFICE SZ 44" ביום 16/12/17, שבוע ימים בלבד לאחר כבוש העיר. ביפו נפתח בית הדאר "ARMY POST OFFICE SZ 45" לקראת סוף דצמבר 1917. משרדים אלו שולבו בתוך רשת ענפה של בתי דאר צבאיים שהיתה פרושה ברחבי דרום הארץ עם היחידות הצבאיות.

תמונה 2: צמדת גלופה של הבול הראשון, גלופה A18

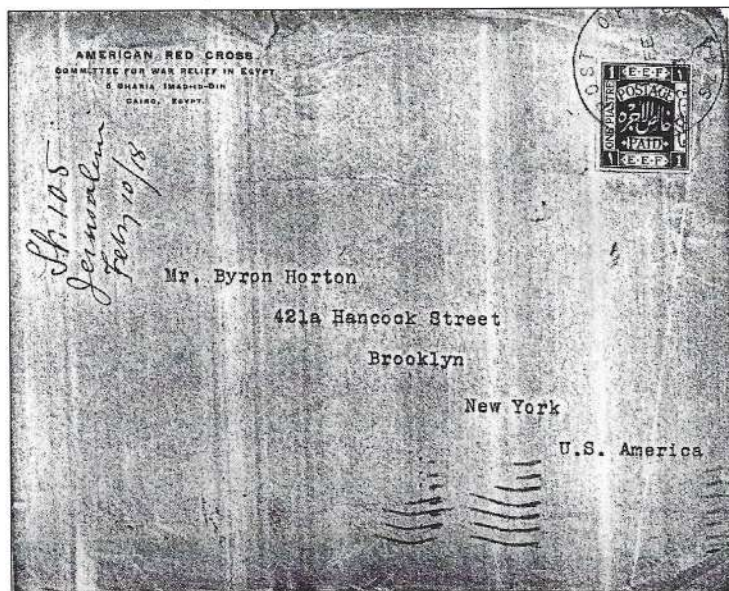
תמונה 1: דוגמא מוקדמת של דאר נכנס. גלויה שנשלחה מאלכסנדריה לירושלים ועליה חותמת הגעה של APO SZ 44 מיום 30.12.17.

להלן תעתיק הדברים:
"ידידנו היקר והנכבד מר שלמה עלבע, תודה לאל שזכינו שהעירייה"ק ירושלים נכבשה ע"י ממשלת בריטניה האדירה והנענים והנדכאים שאפו רוח. ומברכים אנו לכם ברכת "מזל טוב". כולנו אנו ב"ה בריאים ושלמים, בבקשה להודיענו שלומכם ומכל אשר לכם, ומה נשמע בביתנו ומה שלום אבינו הזקן מר שמואל זלמן ... העודנו חי?"

על החתום

שרותי הדאר הצבאי אשר הפעלו לשרות האזרחים פעלו כמובן לשני הכוונים - דאר יוצא ודאר נכנס. דוגמא מקדמת של דאר נכנס נראית בתמונה 1. זוהי גלויה שנכתבה באלכסנדריה שבמצרים ביום 16/12/17 ונשלחה בדאר המצרי. ביום 24/12/17 העברה מהדאר המצרי לדאר הבריטי באלכסנדריה לצורך העברתה לירושלים. הגלויה הגיעה לירושלים, כפי שנראה מחותמת ההגעה בחלקה התחתון, ביום 30.12.17. תוכן הגלויה מלמד הרבה על אותם ימים ובולטת השמחה בקרב הקהילה היהודית, ובפרט אצל הגולים מארץ ישראל בתקופת מלחמת העולם.

בתקופה לקבל בשורות טובות ולהתראות בארץ ישראל."

תמונה 3: מעטפת היום הראשון, 10.2.18 מירושלים (APO SZ 44)

בולי הדאר

עוד לפני כבוש ירושלים נתעוררה שאלת בולי הדאר אשר יוכנסו לשמוש בחלקי הארץ אשר ייכבשו ע"י "חיל המשלוח למצרים". אמנם חיל משלוח זה הרכב רובו מיחידות בריטיות ומיחידות מחבר העמים הבריטי (אוסטרליה, ניו זילנד, הודו ואפילו יחידה קטנה מאי הודו המערבית) אך היו בו גם יחידות קטנות ייצוגיות מצרפת ואיטליה. בבתי הדאר הצבאיים היו בולים בריטיים לשמוש החיילים - למשלוח חבילות ודברי דאר רשומים (מכתבים הגילים של חיילים היו פטורים מתשלום). מסיבות פוליטיות - היות ורשמית היה זה חיל משלוח בין לאומי - הוחלט לא להשתמש בבולים הבריטיים לצרכי האזרחים בארץ. לפיכך הוחלט להוציא בולי דאר מיוחדים לארץ ישראל. מפתא קוצר הזמן הזמנו הבולים במשרד המצרי שבגיוה. עד להוצאת הבולים ניתנה לאזרחים הרשות לשלוח מכתבים ללא תשלום.

ציור הבול נעשה ע"י סגן ראונטרי. הוא מכיל את ראשי התיבות E.E.F. (Egypt Expeditionary Force) - חיל המשלוח המצרי, אשר היה הרשות המוסמכת להוצאת הבולים). בחלקו העליון והתחתון, כתובת "אגרת הדאר שולמה" באנגלית ובערבית, במרכזו. ערך הבול, 1 פיאסטר - במאונך באנגלית משמאל ובערבית מימין. צבע הבולים - כחול כהה. הבולים הודפסו בשיטת הליטוגרפיה בגליונות בני 120 בולים. כל גליון נשא על השולים משמאל בחלקו התחתון את מספר הגלופה A18, כפי שמופיע על צמדת הגלופה **בתמונה מס. 2**. האות A מסמלת הדפסה ראשונה, הספרה 18 את השנה 1918. ההדפסה החלה ביום 15.1.18 ובסך הכל הודפסו 1,748 גליונות, על נייר ללא דבק עם סימן מים. הגליונות נוקבו בנקוב דקור 20.

יום הופעת הבולים היה ה-10.2.18. **בתמונות 3 ו-4** מופיעות מעטפות היום הראשון של הבולים ממשרדי הדאר בירושלים וביפו. בנוסף לשני בתי הדאר האלו סופקו הבולים גם למשרד הדאר "FPO GM1" שהיה ליד המפקדה הראשית ושמש כמשרד מרכזי דרכו עבר כל הדאר. **בתמונה 5** מכתב אשר נשלח לקהיר ביום 22.2.18 מבית דאר זה.

לבתי הדאר הצבאיים האחרים לא סופקו בולי ה-E.E.F. משרדים אלו שרתו את תושבי הערים הקטנות והמושבות. היות ולא היו בולים למכירה, היה כרוך משלוח מכתב בתהליך מסורבל משהו. המכתבים נמסרו ע"י האזרחים לבית הדאר הצבאי הסמוך למקום מגוריהם יחד עם התשלום במזומן. בדרך כלל הוטבעה על המכתב האזרחי חותמת בית הדאר המקבל יחד עם רשום הסכום אשר שולם במזומן. כאשר הגיע המכתב, יחד עם התשלום, לבית הדאר המרכזי הודבקו עליו הבול (אחד או יותר כנדרש) ועליו הוטבעה חותמת בית דאר זה. מכתבים אלו נקראים "מכתבים משולמים מראש". **בתמונה 6** מכתב משולם מראש אשר נשלח מרחובות לאלכסנדריה באמצעות "FPO HM" (חותמת בפניה ימנית עליונה) ביום 25.2.18. תמורת המשלוח שולם 1 פיאסטר במזומן והתשלום נרשם ליד החותמת. משהעבר המכתב למחרת ל "FPO GM1" הדבק עליו הבול והחתם. כמות גדולה יחסית של בולים אלו שמשו למשלוח חבילות. עקב המשקל הגדול של החבילות נדרש מספר בולים גדול יחסית לצורך זה. בולים אלו החתמו בחותמות דאר

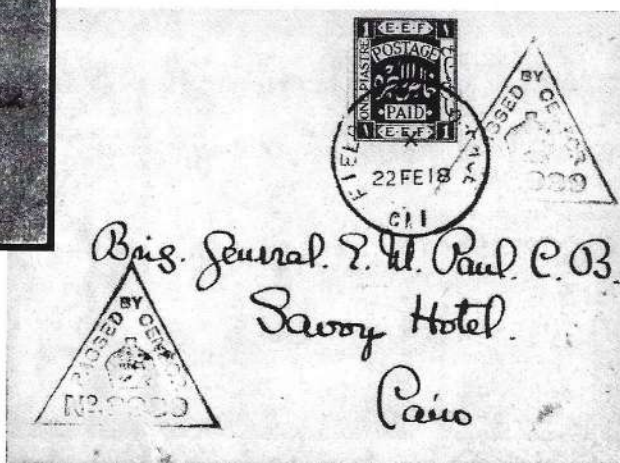
חבילות - חותמות פסים כבדות, עגולות בצורתן, ללא תאריך או שם המשרד. היחידה החתומה הגדולה ביותר הידועה מבול זה היא בת 22 בולים וחתומה בחותמת דאר חבילות.

1 פיאסטר מצרי נקבע כתעריף למשלוח מכתב רגיל לחו"ל. עד מהרה נתברר שיש צורך בבול בערך קטן יותר למשלוח מכתבים בתוך הארץ וכן גלויות לחו"ל. לפיכך הדפס בול בערך של 5 מילימים מצריים. בגלל הדחיפות השתמשו באותן גלופות להדפסת הבול ועליו הדפס רכב "5 מילימים" באנגלית ובערבית. כדי שהדפס הרכב השחור יראה, שונה הצבע לכחול הרבה יותר בהיר. מספר הגלופה של הדפסה זאת הוא "B 18 A" כאשר "B 18" מופיע בצבע הבול (כחול) ומשמעותו הדפסה שניה ב-1918. האות "A" מופיעה בצבע הדפס הרכב (שחור) ומסמלת הדפס רכב ראשון. הניר עליו הודפס הבול והנקוב זהים לבול הראשון. צמדת גלופה נראית **בתמונה מס' 7**. היות ומספר המכתבים שנשלחו בתוך הארץ וגם מספר הגלויות היה מצומצם יחסית בול זה נדיר במצב חתום. **בתמונה 8** מופיעה גלויה מבוללת בבול זה.

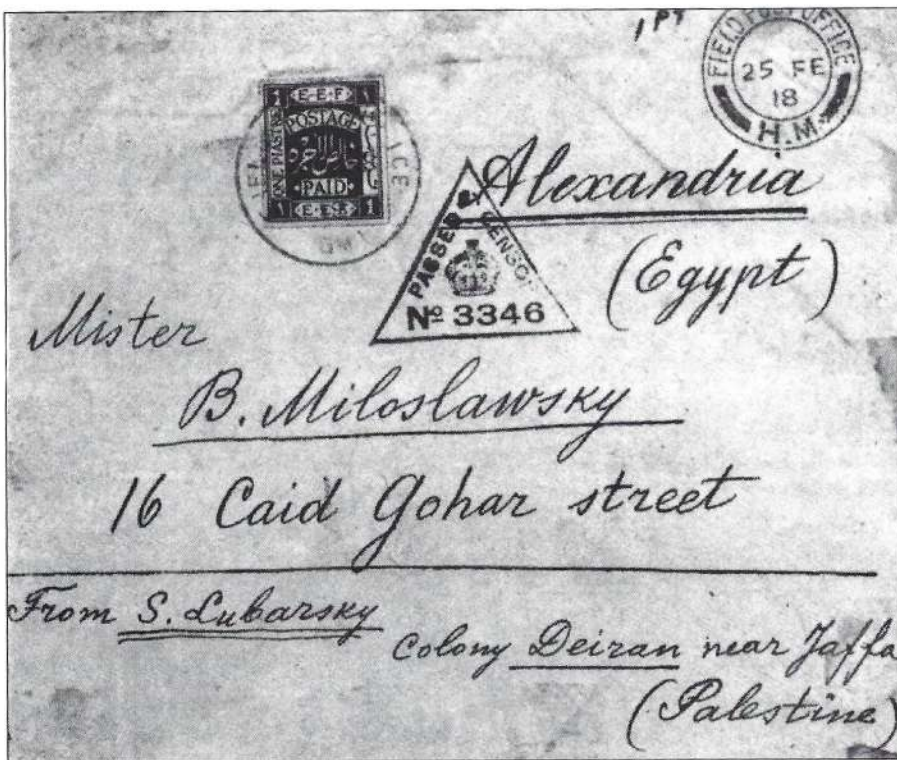
על גבי הבול בערך 5 מילימים נפלה גם הטעות הראשונה בבול ארץ-ישראל. באחד הבולים מצוין הערך "5 MILLILMES" במקום "5 MILLIEMES" "L" במקום ה-"E" הראשונה. ידועים מספר בולים לא חתומים עם טעות זאת ורק אחד במצב "חתום". בול זה מופיע **בתמונה 9**.

תמונה 4: מעטפת היום הראשון, 10.2.18 מיפו (APO SZ 45)

תמונה 5: מכתב לקהיר, חותמת "FPO GM1" על הבול.

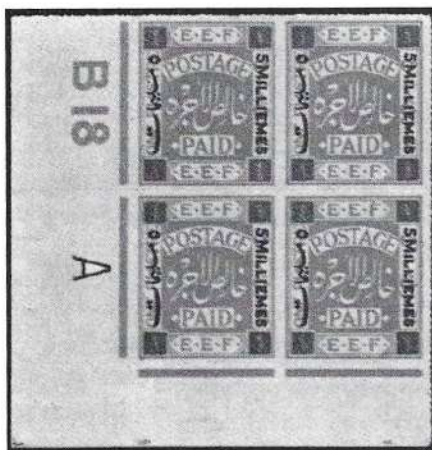
תמונה 6: מכתב "משולם מראש" מרחובות

כמות הבולים שהדפסה משני בולים אלו הספיקה לשבועות מעטים בלבד ותוך זמן קצר הוצאו מהשמוש. מכירתם הופסקה עם הופעתם של הבולים אשר הודפסו על נייר עם דבק ביום 5/3/18 - פחות מחודש מיום הופעת הבול בערך 1 פיאסטר. גם בולים אלו הודפסו בצבע כחול-לפיד דבק בכל ארבעת הבולים שהודפסו במצרים הכנוי "הבולים הכחולים".

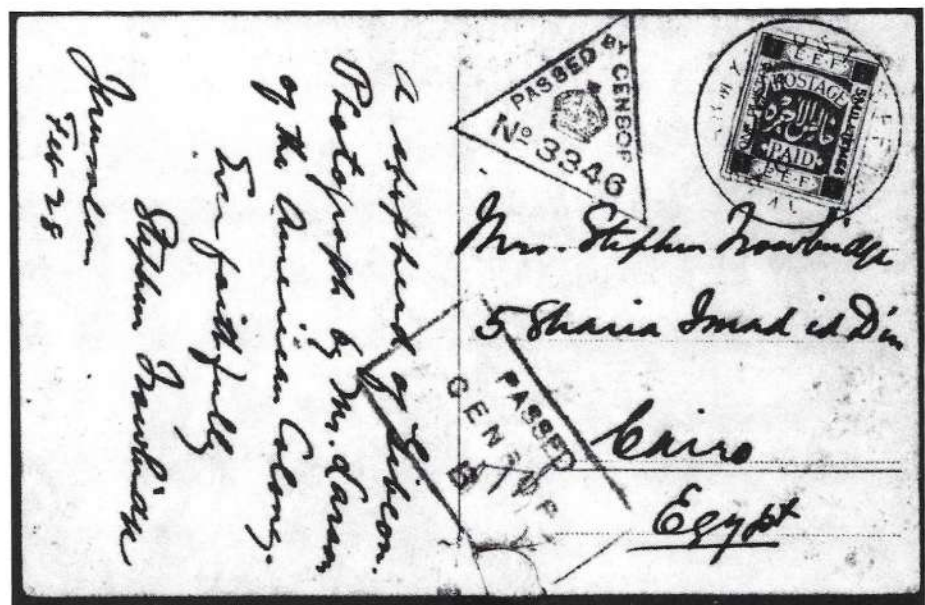
בולים אלו עוררו מיד עם הופעתם התעניינות רבה מצד האספנים. נתנו הוראות להמנע ממכירתם לצרכי האספנים אך מאמצים אלו לא זכו להצלחה רבה. השולטן המצרי לא הסתפק בצמדות הגלופה שקבל, דרש גליון שלם ומבוקשו ניתן לו לבסוף. גם קצינים ששרתו בצבא הבריטי הצליחו לרכוש בולים לא חתומים. יש לזכור כי ניתנו הוראות לא למכור את הבולים בבתי הדאר לכל דורש, אלא להדביקם למכתב על ידי פקיד הדאר.

מאז המשיכו בולים אלו להיות פרק נכבד בכל אוסף של בול א"י בתקופת המנדט. ניתן לאסוף אותם באפנים שונים ומגוונים - לפי גלופות, שמוש על מכתבים, ותאריכי החתומות.

בולים אלו עדיין זוכים לפופולריות רבה, כיאה לבולים הראשונים של ארץ ישראל.

תמונה 7: צמרת גלופה B 18 A

תמונה 8: גלויה מבויילת בבול בערך 5 מילימים.

תמונה 9: הבול החתום היחיד הידוע עם הטעות "5 MILLILMES"

מתולדות הדואר של העולם: "פרפרי" מץ

המצור על מץ - 1870 סיפורו של קצין

מאת: יצחק ברק.

כחודש לאחר כתיבת המכתב הנ"ל, תחת מצור, הוא כותב את המכתב שנשלח בבלון. המצב בין החומות העיר תחת מצור מדרדר, ולמרשאל באזיין לא נותרת ברירה אחרת, אלא להכריז על כניעה לפרוסים. ב-27.10.1870 נופלים בשבי 60000 קצינים ו-173000 חיילים צרפתים.

הקצין שלנו פוטיין כותב ממקום שביו, בית חולים פרוסי ב-ליגניץ (Liegnitz) - הוא כנראה נפצע - (ציור 2): "... בעת המצור יזמנו את הדואר האירוסטאטי. אני יודע, כי הרבה בלונים נפלו לידי האויב, אך אחדים בכל זאת הצליחו לעבור. קיבלת, כנראה, מספר מכתבים ששלחת".

את המכתב האחרון כותב הקצין ב-4.6.1871, כעת כבר כאדם חופשי: "... סוף סוף, לאחר 7 חודשים בשבי, אני נושם אויר חפשי, זה נראה כמו חלום..."

בין מכתבים אלה היה מצוי מכתב שנשלח ע"י אחד מקציני "צבא הריין" הצרפתי הנצור - סגן א. פוטיין, אל אחותו שהתגוררה ב-Layrac.

הוא כותב (איור 1): אחותי, אני כותב לך מדי יום ביומו, מתוך תקווה, שאחד ממכתבי הנשלחים באמצעות ה"אירוסטאטים" יגיע ליעדו ויספר לך על מצבי. בריאותי יכולה היתה להיות טובה יותר, אך אני תקווה להיות מאושר ולקבל ידיעות על ליאון..."

למרבה התדהמה זו אינה הידיעה היחידה שנשתמרה מהקצין פוטיין!

הוא הרבה לכתוב לאחותו מאז גויס זמן קצר לאחר הכרזת המלחמה על הפרוסים על-ידי הקיסר הצרפתי נפוליאון ה-3 בתאריך 19.7.1870.

בעת מלחמת פרוסיה-צרפת ב-1870/71, מרשל מק-מהון וצבאו הוכו קשות על-ידי הפרוסים ליד ננסי, וב-5.8.1870 נסוגו לכיוון העיר מץ.

זמן קצר לאחר מכן, מרשל באזיין ו"צבא הריין" שלו, שהתבצר בתוך מץ, הוקפו ע"י הנסיך הפרוסי פרידריך-קארל וצבאו.

בתאריך 19.8.1870 היתה העיר תחת מצור מושלם ונותקה לחלוטין מהעולם החיצון.

כמו בפריס, בעת המצור עליה, גם במץ נתגלתה יוזמה להפריח בלונים כדי לשמור על קשר מוגבל עם שאר צרפת. יחד עם זאת, בניגוד לבלונים של פריס, אלה של מץ היו בלתי מאוישים.

שתי סדרות של דואר בלונים הופעלו: הראשונה - "הבלונים של הרוקח" - הופעלה ע"י הרוקח זיאנל וד"ר פאפיון (Papillon).

14 בלונים הפריחו השניים בין ה-5 בספטמבר ל-15 בספטמבר, 1870.

הסדרה השנייה - "דאר חיל המצב" - הופעלה על-ידי אנשי צבא מתוך היחידות הנצורות בעיר.

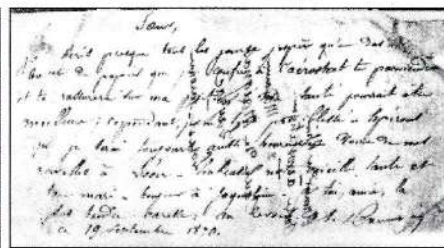
10 בלונים נשלחו בין ה-16 בספטמבר ל-3 באוקטובר 1870.

הבלונים כולם היו קטנים יחסית, בקוטר של 3 עד 6 מטרים, ושקי הדאר, במשקל מספר קילוגרמים, נקשרו אל תחתית הכדור, בצירוף פתק המבקש ממוצא השק למוסרו לסניף הדואר הקרוב, תמורת פרס כספי.

ניתן היה לשגר ידיעות על פיסות נייר דק מאוד, ללא מעטפות. מכתבים אלה היו, על כן, קלים מאוד, וזכו לכינוי "הפרפרים של מץ" (Papillon de Metz).

24 הבלונים שנשלחו, נשאו בסך הכל כ-150,000 מכתבים, שמתוכם כ-70000 מעולם לא נמצאו. רבים אחרים נתפסו ע"י הצבא הפרוסי הצר על העיר, הושמדו או - בחלקם - נשמרו כמזכרת ע"י החיילים הפרוסים. כיום ידועים רק מספר מאות מכתבים כאלה ששרדו.

ב-20.9.1870 נשלח הבלון השלישי של "חיל המצב". הוא נשא עמו כ-40000 "פרפרים". הבלון נורה ע"י הפרוסים, נתפס, ורוב הדואר שנשא עימו - הושמד. מספר קטן של מכתבים נלקח ע"י הקצינים הפרוסים כמזכרת.

נראה הדבר, כי הקצין פוטיין היה כותב מכתבים כפייית, וכנראה כתב מכתבים רבים מאוד במרוצת עשרת החדשים שחלפו מיום גיוסו ועד שחרורו מהשבי.

מעניין, או שרדו מכתבים נוספים מתכתובת זו ??

בתאריך 8.8.1870, בעת ששהה עדיין בפריס, זמן קצר לאחר הגיוס, הוא כותב לאחותו: "... אני בסדר. האיש היחיד היכול להנהיג את הצבא הגדול הזה הוא מק-מהון, אך הוא הושם תחת פיקודו של איש אחר (מרשאל באזיין - י.ב.) והוא מבודד, מסכן מק-מהון, לא מגיע לו ... אנו מחכים בקוצר רוח לצאת לדרך."

מה מתרחש בעולם

מירחון S.G. MONTHLY

ספט' 93

בולים מזויפים שנועדו להמכר לאספנים - הם תופעה רווחת, אך זיופים לרעת הדאר - נדירים הרבה יותר. הירחון הבריטי מביא צילום של בול 24 פנס שנמצא ע"י אספן ע"ג מעטפה. הוא חשב שמדובר בתשנית חדשה ודווח על כך לירחון.

המערכת זיהתה ה"תשנית" כזיוף, דיווחה למשטרה וזאת הצליחה לעצור 16 חשודים במרחב לונדון. הזיוף מוצלח במיוחד, הנקבוב הוא 11 במקום 14x15 והצבע קצת יותר כהה. אין פסי זרחה, אך לקוח הדאר הרגיל ממילא אינו מבחין בהם. הזיופים הופצו בחנויות קטנות, אשר התחילו לאחרונה לשווק גם קונטרסי בולים. בחנויות כאלה הודיעו המוכרים כי "אזלו זמנית הקונטרסים" והציעו למכירה הזיופים כבודדים.

מכתבים למערכת

בכל זאת - אין טעות בחותמת - סגן מנהל השירות הבולאי, מר יעקב וידס, מגיב על הידיעה "טעות בחותמת" שפירסמנו ב"שבל" מס' 5. מר אפרים שטרן מגוון שלח למערכת דוגמא של חותמת הארוע "וועידת רוטרי ה-33" - ובה טעות לכאורה בתאריך שבחותמת - שנת 1393 במקום 1993. (ראה צילום בעמוד 20).

בדיקה יסודית של השירות הבולאי העלתה שבכל עותקי החותמות שהוכנו השנה נכונה. מסתבר שכאשר החותמת מוטבעת במקרה כך שהספרה "9" נופלת על הנקבוב שבין הבול לשבל, עלול "9" להראות כמו "3". השנה עלולה להראות כ-1393 או 1933. אם כן, אין טעות בחותמת.

איחור במשלוח בולים למנוים - מר אורי גוטמן מתלונן על איחור בקבלת בולי הנפקת אוגוסט 1993, למרות ששילם בעד המנוי לשירות הבולאי מיד לאחר קבלת הודעת התשלום. הוא מלין גם על הפליית המנוים שאינם בהסדר הוראת קבע לתשלום באמצעות הבנק. השירות הבולאי עונה:

תלונתו של מר גוטמן חריפה ומוצדקת ואנו מצטערים על כך. לצערנו, בתקופה האחרונה חלו מספר שיבושים באספקת הבולים לשירות הבולאי, שיבושים אשר גרמו לעיכוב העבודה. השיבוש האחרון נובע משביתת עובדי המדינה (והמדפוס הממשלתי בתוכם) בחודש יולי 93. השירות הבולאי נערך בכוחות מוגברים לביצוע המשלוחים למנויים בחודש יולי מתוך ידיעה שבחודש אוגוסט יהיה על השירות הבולאי להתכונן לתערוכת "תלאפילה 93". וזאת בתקופה שחלק מהעובדים נאלץ לצאת לחופשה מהעדר סידור לילדים.

השביתה שפרצה בחודש יולי לא רק שעכבה את העבודה, אלא גם גרמה לכך שלא ניתן היה לנצל כראוי את התגבורת בכח האדם שגויסה במיוחד בחודש זה. נסיגות המנוי להתקשר אלינו חלו בתקופה שחל קלקול במערכת הכניסה למרכזי השירות הבולאי. לצערנו, נודע לנו על כך באיחור מה. ומיד פעלנו לתקנו. לגבי הסדר הוראת הקבע, רואה אני בזאת הזדמנות להסביר את עמדת השירות הבולאי, וזאת כדי שלא יתפרש כאילו מבקש השירות הבולאי לחייב את מנויו להסדר הקבע.

תהליך הטיפול במשלוחים בשירות הבולאי מתחיל באותם מנויים אשר משלמים ראשוניים עבור הבולים. בעלי הוראת הקבע נחשבים במקרה זה כאילו שילמו. ולכן תהליך האספקה מתחיל בקבוצה זו. למעשה, מתחיל התהליך מיד לאחר משלוח הודעות התשלום למנויים.

יעקב וידס
סגן מנהל השירות הבולאי

קלן, גרמניה: היריד הבולאי, השנתי של אגודת סוחרי הבולים בגרמניה (22-25 אוק') זכה לביקור של מעל 30 אלף איש, למרות דמי הכניסה של 20 מרק לאיש. היו במקום יותר מ-300 ביתני סוחרים, כולל 96 ביתנים של שירותים בולאיים ממדינות שונות (השירות הבולאי שלנו לא היה מיוצג כאן). מר אורי שליט, יו"ר אגודת סוחרי הבולים בישראל גילה לנו כי הסוחרים שילמו עבור שכירת ביתן בין 5,000 ל-50 אלף מרק, תלוי בגודל ומיקום. המסחר היה עירני מאוד. הטלכרטים זכו להצלחה מסחררת, אך נראה שהמכירות הבולאיות לא נפגעו בשל כך. במקום התקיימה וועידת האיגוד האירופאי של סוחרי הבולים (מר שליט ייצג את ישראל) וקונגרס של אגודת המוליים של קטלוגים בולאיים.

ניו-יורק-28 אוק'-1 נוב': Mega Show התערוכה והיריד הגדול השנתי, המאורגן ע"י אגודת סוחרי הבולים בארה"ב והאגודה הבולאית הגדולה ביותר בארה"ב-APS- זכתה למבקרים רבים. היו במקום מעל ל-150 ביתני סוחרים או שירותיים בולאיים, הכל מאורגן בצורה נאה ביותר-שטיחים בביתנים, ספסלים למנוחה, עצים. גם כאן הביתנים לא היו בזול, מספר לנו מר אורי שליט. הביתן הזול ביותר עלה 3,500 דולר, ביתן צנוע בגודלו במרכז היריד - 7,500 דולר והיו גם ביתני ענק ב-25 אלף דולר. השירות הבולאי הישראלי לא היה מיוצג כאשר שירותים בולאיים של מדינות קטנות רבות כן היו מיוצגות.

israel stamp dealers association

אגודת סוחרי בולים בישראל
member I.F.S.D.A., E.S.D.A.

הזמנה

הינך מוזמן ליריד הבולאי והתערוכה של שבוע הבול העברי שייערך בדזנוגן סנטר ת"א על הגשר שמעל למוזיעין (ליד בנק דיסקונט) בחג החנוכה - החל מ-9 בדצמ' 1993 ועד ל-15 בדצמ' פתוח מ-10 בבוקר ועד 9 בערב
הכניסה חופשית
כל המביא הזמנה זאת לאחד מדוכני הסוחרים יקבל בתמורה שי בולאי.

בולי הביירה

**** מכירות פומביות של בולים, מעטפות, יודאיקה, מטבעות ושטרות. קטלוג חינם לכל דורש**

**** נציגים בלעדיים של**

החברות המובילות בעולם
בשטח האלבומים, קטלוגים
והאביזרים לאספנים.

Davo, Michel, Gibbons

**** בדיקה והערכת אוספים.**

מבצע מיוחד החל מתחילת
דצמבר 1993. אלבומים ואביזרים
במחירים מוזלים. משלוח לכל
חלקי הארץ.

משרד: בן יהודה 23 ירושלים קומה ב'
טל: 02-245623 ת.ד. 3769 ירושלים
91036. פקס: 02-234607

מכירה פומבית בכתב בולים מעטפות גליונות

הלוטים ימכרו בחלוקה לנושאים:
תעופה, ים, צמחיה, אמנות וכו'.
חלק מהחומר יוצע למכירה
בחלוקה מדינית. דגש על מערב
אירופה, אוקיניה ואיים רחוקים.
המכירה נועדה לציבור הרחב.
הלוטים יוצעו למכירה במחירי
מינימום שינועו בין 10 ש"ח ועד
50 ש"ח.

קטלוג חינם ניתן לקבל ע"י פניה בכתב:
מבזקים - ת.ד. 98 בנימינה 30500.

STAMP CENTER

T.A. 94 ALLENBY RD.
(BASEMENT)
P.O.B. 4444

מרכז הבולים ת"א

אלנבי 94 (במרתף)
ת.ד. 4444

טל: 03-5605755

א - ה 9-19 SUN-THU

ו 9-15 FRI

✓ קניה ומכירה של בולים, מעטפות, מטבעות, שטרות וטלכרט מהארץ
ומחו"ל, מסודרים ע"פ מדינות ונושאים.

✓ דפי מזכרת ואביזרי בולאות.

✓ נדירות מן התקופה העותמנית, תקופת המנדט, תקופות המעבר,
פרטי יודאיקה.

STAMPS & COVERS (by Nations & Thematics), COINS & BANKNOTES
STAMP ACCESSORIES, SOUVENIR LEAFS, TELECARDS ETC.

הדים מ- "תלאפילה 93"

בירחון הרומני "FILATELIA" של ספט' 93 ניתן דווח רחב ביותר על התערוכה הדו-לאומית "תלאפילה 93" - "חג של רומניה בישראל".

הדווח הוא נלהב ומלא הערכה להצלחת התעמולה לבולאות, לפריטים הבולאיים המעניינים שהוצגו בארץ לרגל התערוכה, לארגון המעולה וכמובן - הבטאון הרומני מלא גאווה על התרומה הגדולה לקידום שמם הטוב של בולי רומניה ושל רומניה בכלל, בישראל.

שרת התקשורת פותחת התערוכה. לימינה - מנכ"ל רשות הדאר, מר אברהם מנצורי ולשמאלה - שגריר רומניה מר ראדו הומסקו

"נודע לנו, בין היתר, כי שני השופטים המתלמדים נבחנו ב-"תלאפילה" באופן קפדני יותר בהשוואה לבחינה שנערכה למר ל. פשקנו שלנו בגרנדה, כאשר הוענק לו תואר שופט פ.י.פ. נכון, רצינות כזאת במידה ותונהג גם אצלנו, יתכן ו"תגרד" רגישות מסוימות, אך לטווח רחוק לא תוכל אלא להועיל לתנועה הבולאית הרומנית".

"דבר שני שהרשים אותי מאוד היה שיתוף הפעולה בין כל בולאי ישראל והעובדה שלא חסכו שום מאמץ כדי להצליח בכל. כך למשל, עשרות מתנדבים, מציגים ולא מציגים הרכיבו התצוגות.

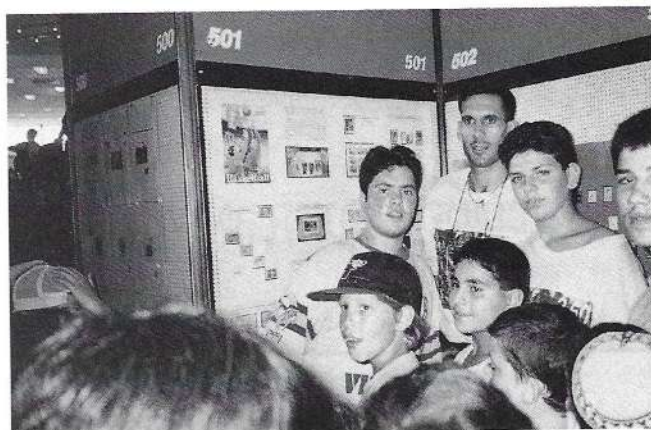
זאת כאשר
אצלנו יש
המציניים בזלזול
כי העבודה
בהתנדבות היא
"נוסף לזה
לתקופת הזהב של
הקומוניזם". אני
מצדי, נשארתי
חסיד העבודה
הנעשית מתוך
הנאה וללא
תמורה, ונהייתי
לראות זאת
בישראל".

שר החוץ נושא דברים ביום יחידות ישראל-רומניה

מעניין במיוחד קטע הדווח המתיחס לשיפוט. עורך הירחון, אאורליאן דירנו מספר:

"תהליך השיפוט נמשך 3 ימים, כל יום כ-12 שעות כאשר דיון על ענין פעוט לכאורה כמו כן או לא להעניק, יחד עם המדליה, גם איחולים - נמשך לפעמים שעה".

"כל מוצג נבחן בפרטי פרטים. התחרות בישראל קשוחה מאוד, כל כללי הפ.י.פ. מיושמים בדקדקנות, לא כמו אצלנו ברומניה. עוד הוכחה לרצינות צוות השיפוט הישראלי, שבו היו גם 4 שופטים בין לאומיים, היא העובדה שהמוצגים הרומניים הוערכו לא כמו מוצגים של אורחים אלא כמתחרים לכל דבר - דבר שלא נעשה אצלנו בתערוכות הדו-לאומיות. אכן, היוקרה של הבולאות הישראלית נשמרת, כאשר מדליות גבוהות אינן מוענקות ללא בסיס, ותצוגות ישראליות אינן יורדות בניקוד כאשר מוצגות בחו"ל. כתוצאה מהרצינות וההקפדה - יש כיום בישראל 6 תצוגות ברמת זהב גדול בין לאומי ו-12 ברמת זהב".

דורון ג'מצי מבקר במרכז לפעילות נוער

תוצאות מ- "תלאפילה 93"

(מציגים ישראלים, מוזהב ומעלה בלבד)

שר החינוך מבקר בתערוכה

מוזהב גדול

צבי אלוני - "מכתבי תאונות מטוסים ארה"ב"
עודד אלישר - "טיסות חלוציות לקוטב"
אברהם זכאי - "מלחה"ע ה-1, ממצרים ל-י"ם"
מאיר מ. כהן - "רומניה"
שמריהו לוי - "צמדות וגיליונות צרפתיות"
דן פישר - "משמעות הצמחים והפרחים"
לדיסלאו רוטמן - "רומניה"
חנן שיפטן - "תכתובת בין גרמניה ל-א"י"
צבי שמעוני - "דאר י"ם במלחמת העצמאות"

תחנת "דרכון לארץ בול"

זהב

ויליאם גרוס - "הדאר היהודי המקומי במרוקו" - פרס התערוכה (האגף הלאומי)
גאל נתנאל - "יפן"
לביא בלאו - "עולם המוסיקה"
זאב ברק - "הבולים הראשונים בעולם"
השירות הבולאי - "קטלוג מס' 12"

יעקב וידס, סגן מנהל השירות הבולאי מקבל את מדליית הזהב עבור קטלוג מס' 12

מוזהב

צבי אלוני - "תקופת המעבר 1948 - ראשלי"צ (באגף הארצי)
משה בן צבי - "ספור המטיאורולוגיה"
ירחמיאל בהיר - "אירופה המאוחדת"
ארווין דנק - "דאר גיטאות ומחנות ריכוז"
לוסיאן מיליס - "טירות וארמונות באירופה" (גלויות מירב)
משה מיכאלי - "הצלב האדום"
בני מנטין - "תוכניות חלל אמריקאיות מאוישות" (אגף נוער)
נכטיגל ופיקסלר - "קטלוג חותמות ישראל" (ספרות)
ד"ר הדי פייבל - "המלחמה במחלות"
יהודה קליינר - "תולדות הדאר של האיים האיונים"
משה רימר - "ניצול הרכיכות בידי האדם"
שלמה שטרן - "דאר ר.ס.פ.ר."
דניאל שמידט - "ואהבת לרעך כמוך"
שמיר וסיגל - "קשרי הדאר של ישראל לחו"ל" - 1948 (ספרות)
שמעוני וגלסמן - "בטאון האגודה לתולדות הדאר של א"י" (ספרות)
אופיר שכנר - "גילוי רחבי תבל" (אגף נוער)

התרגשות בעולם הבולאי

במכירה פומבית בשוויץ נמכרו 5 עותקי בולי מאוריציוס המפורסמים במיליוני דולרים.

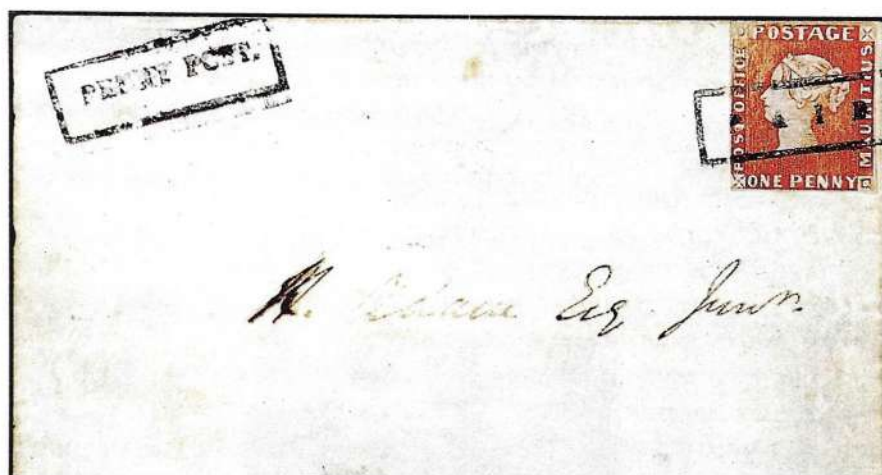
האי מאוריציוס היה בשלטון בריטי רק מ-1810 ורב המעמד הגבוה באי היה מורכב ממתישבים צרפתיים (בעלי מטעי קני סוכר) שלא עזבו האי עם הכיבוש הבריטי מידי הצרפתים. בין המיעוט דובר האנגלית לבין הרב הצרפתי שררה מתיחות מסוימת ואין כמו נשף מסכות לגיבוש חברתי - חשבה אשת המושל. אך כיצד ניתן להרשים הצרפתים, הגאים באופנה שלהם ובחידושי המדע (צרפת דאז היתה המעצמה המדעית של התקופה)? לידי גוס שמה לב לחידוש המוזר שהיה מודבק על המעטפות שהגיעו לה בדאר מאנגליה - הבול עם דיוקן המלכה ויקטוריה הצעירה. בול מקומי דומה, שיודבק על ההזמנות שישלחו לקראת הנשף - זה יהיה חידוש אלגנטי... ומרשים ללא ספק - חשבה לידי גוס. (אכן, צרפת תנפיק את בוליה הראשונים רק ב-ינו' 1849).

אוסף המיליונר היפני קנאי נמכר במכירה הפומבית של דוד פלדמן.

התרגשות אוחזת בכל אספן בולים כאשר שומע על מכירת פריטים במיליוני דולרים, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בבולי ה-"POST OFFICE" של מאוריציוס, שמאחוריהם סיפורים רומנטיים רבים, תעלומות שטרם נפתרו סופית וכמובן כסף, ובגדול.

מלך קרול של רומניה, הצאר ניקולאי ה-2, ארתור דה רוטשילד ומפורסמים רבים אחרים רכשו עותק בול מאוריציוס הראשון. אפילו המלך ג'ורג' החמישי נאלץ לרכוש עותק במכירה פומבית.

סיפור הבולים מתחיל באשת המושל, לידי גוס, ונשף המסכות הגדול שתכננה ל-30 ספט' 1847.

השען והדפס המקומי היחיד, ג'וסף ברנד, הוזמן לחרוט גלופה ולהדפיס 500 עותקים מכל אחד משני העריכים הנדרשים: בול של 1 פני (אדום) עבור חלוקת הדאר המקומית בפורט לואי ובערים הספורות הנוספות ו-2 פנס (כחול) עבור יתר הדאר ותוספות לדאר לרחבי האימפריה הבריטית. השען, עקב אי קבלות הנחיות ברורות או עקב שכחה - חרט בצדי דיוקן המלכה במקום את המילים "POST OFFICE" ("משרד דאר") את המילים "POST PAID" ("דמי דאר שולמו"). סביר מאד כי הטעות התגלתה לפני הופעת הבולים - אך הנשף התקרב, ולא היה זמן לחרוט גלופה חדשה. ב-21 ספט' 1847 יצאו ההזמנות הראשונות לדרך. שתי מעטפות "יום ראשון" נשתמרו עד

גם המעטפה של 27 ספט' 1847 התגלתה לאחר חיפוש ממושך בניירות. היא נמצאה ע"י מקבל המעטפה המקורית, הנרי אדם, חבר הממשלה של מאוריציוס, שחזר לעת זקנה לאנגליה וקרא בעיתונות את סיפור בולי מאוריציוס. הוא קיבל בעד במעטפה 680 לירות שטרלינג, סכום עצום לאותם הזמנים (1899).

מעולם לא היה אספן מאוריציוס שהצליח לרכז באוספו כל-כך הרבה עותקים של הבולים הראשונים הללו, כמו המליונר היפני היריוקי קנאי שאוספו נמכר עתה במכירת דוד פלדמן. הקונה הנוכחי לא ידוע (אשה לא ידועה היתה הנציגה של הקונה באולם המכירות).

קנאי בנה והחזיק את האוסף במשך כ-25 שנה. האם יופיעו פריטים אלה למכירה שוב רק בעוד שנות דור, או שמא אולי נקנו לא על ידי אספנים, אלא ע"י משקיעים ונראה אותם בקרוב שוב במכירות פומביות?

היא קראה בעיתונות הכללית על המחירים הגבוהים שהושגו בעד עותקים אחרים, נזכרה בהתכתבות ואכן מצאה 50% מכל העותקים הקיימים הידועים כיום! בין העותקים 1 פני אדום ו-2 פנס כחול - לא משומשים !!! (רק עוד אחד אדום ועוד 3 כחולים לא משומשים ידועים כיום).

במכירה הנוכחית השיגו בולים אלה מחיר של 1.5 מיליון פרנק כל אחד (הקונה שילם עוד תוספת עמלה של 15 אחוז).

גם סיפורה של "מעטפת בורדו", המעטפה היחידה עם שני הבולים, הוא סיפור של גילוי מציאה. נער בית ספר בבורדו סיפר לאימו האלמנה על בולי מאוריציוס שקרא עליהם בעיתון בולאי צרפתי. זאת נזכרה שעסק היינות שהיה להם עמד בקשר עם הרבה מקומות בעולם ושלחה את בנה לעליית הגג לחטט בערימות של ניירות ישנים ששמרה שם.

לאחר חיפוש של כמה ימים בין הניירות המאובקים, מצא הנער כמה בולים ישנים מעניינים, אך לא יחידים במינם ולבסוף, בין המכתבים האחרונים התגלתה לו המציאה הגדולה - המעטפה שלפנינו - אולי "פנינת הכתר" של כל הבולאות. היא נמכרה הפעם ב-5.5 מיליון פרנקים (ועוד 750 אלף פרנק שוויצרי - העמלה).

ימינו, אחת במוזיאון הבריטי והשניה באוסף המלכה. מעטפת הזמנה נוספת נושאת חותמת של 27 ספט' 1847, היא מעטפת ההזמנה היחידה שנשתמרה בידיים פרטיות - נמכרה במכירה הנוכחית במיליון ושש מאות אלף פרנק שוויצריים.

לקח 17 שנה עד שנודע לאספני הבולים על קיום בולים אלה. אספן צרפתי, שלא מצא מקום לבול מאוריציוס האדום והכחול באלבום המודפס שלו, מכר הבולים לסוחר בולים בלגי (אגב, בסכום משמעותי מאוד לאותם הזמנים), וזה מכר אותם ברווח גדול הלאה.

מעט הבולים שלייד גום לא השתמשה בהם עבור שיגור ההזמנות לנשף, נמכרו במהרה בדאר של מאוריציוס ותוך 8 חודשים יצאו בולים חדשים, מתוך גלופה חדשה, מתוקנת. במשך זמן מסוים חשבו חוקרים שונים שהבולים הראשונים מקורם בטעות באחד הפרטים של גלופת POST PAID - אך גילו שהבולים שונים לגמרי, ומדובר בחריטות שונות. אחרי שנים רבות התגלו הגלופות המקוריות - שכללו אך ורק בול בודד. מכאן שברנד הדפיס כל בול בנפרד, במעבר נפרד במכשיר הדפוס!

מאדם ברושר מהעיר בורדו שבצרפת גילתה ב-1869, בין המכתבים שקיבלה מארוסה הקצין המוצב במאוריציוס, 13 עותקים שונים של הסדרה הראשונה.

בולי תל-אביב (י.צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS. (Y.TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב

(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

אנטאל-הומוריסט יהודי

בהונגריה הופיע זה עתה בול חדש עם דיוקן הסופר, וההומוריסט היהודי סרב אנטאל, שנודע כסופר, מתרגם והיסטוריון, לא רק בספרות ההונגרית. בתקופת הנאצים נרדף כיהודי ועם גבור הפאשיזם והאנטישמיות בהונגריה, נקט קו אנטי פאשיסטי בכתביו.

בין ספריו
הידועים:
"פנדרגון"
(1934)
"הנוסע והירח"
(1937). הוא
נפל קורבן
לכנופיות
נאציות
ב-1945.

חן למאיר צוקרמן מגבעתיים על מידע זה.

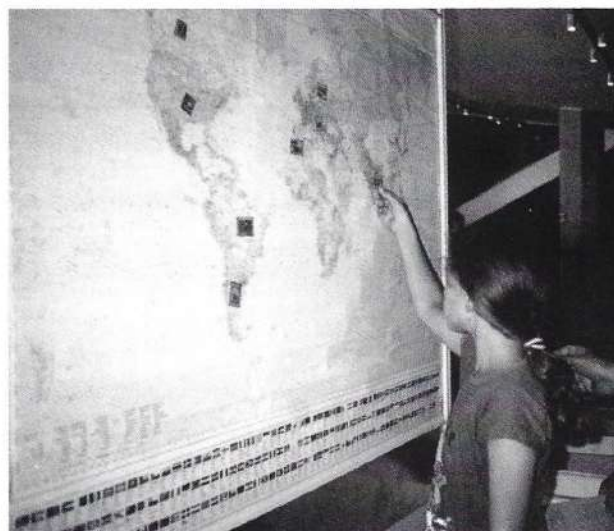
תלאפילה - משחקי בולים על מסך במחשב

מקס ריינהרדט - בגרמניה

על מקס ריינהרדט, במאי התיאטרון היהודי הנודע, נהגו לומר שהוא "קוסם התיאטרון", שכן שלט בכל שטח אמנות הבמה. עד היום הוא נחשב בגרמניה כגדול ביותר במאה ה-20, בתחום המשחק, הבימוי וניהול אמנותי של התיאטרון הגרמני. 50 שנה מלאו למותו של ריינהרדט ודואר גרמניה הנפיק החודש בול זיכרון מיוחד, יחד עם עוד שני בולים שהוקדשו לצייקובסקי, במלאת 100 למותו ולקדוש הדוּיג, במלאת 750 שנה למותו. לבול ריינהרדט הוגשו 22 הצעות ציור ונבחרה הצעתם של סבילה ופרי האזה, מברמן. מקס ריינהרדט נולד כמקס גולדמן, ב-9 בספטמבר 1873, בבאדן ליד וינה. האווירה האנטישמית ששררה באיזור אילצה אותו להחליף את השם לריינהרדט והחל בקריירה האמנותית שלו, שעברה מאוסטריה לברלין שבגרמניה. ב-1905 היה ריינהרדט כבר בעליו של התיאטרון הגרמני, בו בוצעו יצירות קלאסיות על רמה כמו שייקספיר ואחרים. ריינהרדט החליט לחזור ב-1930 לוינה ושם הקים וחידש את פסטיבל זלצבורג.

עליית הנאצים בגרמניה אילצה את ריינהרדט לוותר על כל חלק באמנות הבמה. בהתחלה היגר לוינה, אך עם הגעת הנאצים גם לשם, היגר ב-1938 לארצות הברית, שם נפטר בשנת 1943 משבץ.

נערה מזהה את המדינה לפי הבול שבידה על מפת העולם

עמדות המחשב ריתקו את הנוער במשך כל שעות היום ללא הפסקה

בליטא צויינו מלאת 50 למרד גיטו וילנה

באיטליה בול לזכר השואה

דואר איטליה הנפיק זה עתה סידרת שלוש בולי זכרון לציון מאורעות מתקופת השואה במלחמת העולם השנייה. בול אחד הוקדש לגירוש הידוע של יהודי נאפולי ב-16 באוקטובר 1943. הוא מראה ראשים מאחורי מגן דוד. לבול הוקדשה גם חותמת אירוע מיוחדת, עם מגן דוד במרכזה. שלושת הבולים נועדו להופיע ב-25 בספטמבר.

פריט שני להנצחת קרבנות היהודים בוילנה במלחמת העולם השנייה, הופיע זה עתה בדואר ליטא, שנה אחרי שכבר הופיעה שם חותמת דואר מיוחדת. דואר ליטא הטביע ב-23.9.93, חותמת אירוע מיוחדת לציון מלאת 50 שנה למרד גיטו וילנה, הדומה לחותמת שהוטבעה ביום זה אשתקד, לציון חורבן יהודי ליטא. אלה שתי חותמות שהוטבעו שם עד כה, לציון שואת מלחמת העולם השנייה וקרבנותיה היהודים.

חן, חן ל-ארקדי בראזין, מגבעת שמואל, על שהמציא לנו דוגמת החותמת החדשה, שבדואר תעניין אספני יודאיקה. החותמת החדשה מכילה במרכזה מגן-דוד עם ציון השנים 1943-1993 וכתובת בליטאית, המזכירה את המאורע הטרגי של המרד, כשבתוך המגן-דוד סמל גיטו וילנה.

המעטפה המיוחדת שהוכנה על-ידי מארגני טקס האזכרה שהיה בוילנה בתחילת אוקטובר השנה, מראה סמל מנורת ישראל, מגן-דוד עם השם "ליטא" (ביידיש) והכיתוב מתוך החותמת הרשמית. פרט מעניין ובלתי צפוי במזרח אירופה.

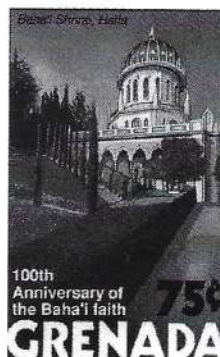

שיחזור בית הכנסת הפורטוגזי באמסטרדם

הולנד הנפיקה ב-3 יוני 93 חותמת ארוע יודאיקה לציון שיחזור ושיפוץ בית הכנסת הפורטוגזי.

מקדש בהאי - לא רק בחיפה

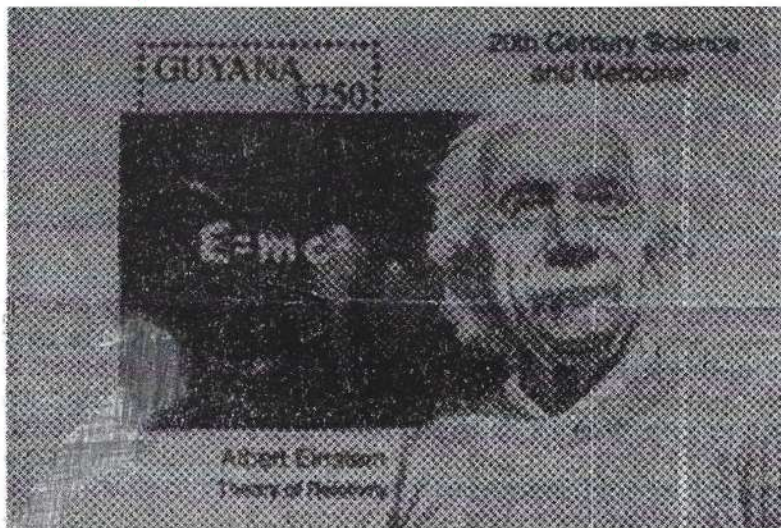

גרנדה הנפיקה בול לציון יובל לאמונה הבהאית. בגרנדה קהילה בהאית גדולה ובבול - המקדש הבהאי שעל הכרמל שלנו.

בגויאנה - סאלק, לנדשטיינר, פרויד ואינשטיין

דואר גויאנה, שאינו אהוד ביותר על הממסד הבולאי הנוהג להוקיע מדי פעם את המדינה הדרום אמריקאית על הנפקות מרובות ויקרות, הנפיק זה עתה סדרה חדשה של מדענים ורופאים במאה ה-20, ביניהם לפחות ארבעה יהודים. (לאומיותם של האישים לא מוזכרת והם מופיעים בשם המדינה בה חיו ופעלו): סאלק, לנדשטיינר, פרויד ואינשטיין. בסדרה 10 פריטים - 9 בולים וגליונית זיכרון אחת. הבולים הוקדשו ללואי סיימור ליקי - ארכיאולוג בריטי, יליד קניה שב-1971 גילה מאובן אדם, הנחשב לאב ישיר של הגזע האנושי; יונה אדוארד סאלק - רופא ומיקרוביאלוג אמריקאי-יהודי, שהתפרסם בחיסון נגד מחלת הפוליו; הידאו נגוצ'י - בקטריולוג יפני, שעשה רבות בחיסונים נגד ארס נחשים, סיפיליס וקדחת צהובה, ממנה אף נפטר בגאנה, שם עסק במחקריו; קרל לנדשטיינר (1868-1932) יליד אוסטריה (יהודי) שהיגר לארה"ב וזכה בפרס נובל ברפואה על מחקריו בקבוצות הדם ויחד עם החוקר וינר גילה את הגורם RH בדם;

זיגמונד פרויד (1856-1939) יהודי, יליד אוסטריה מייסד הפסיכואנליזה; לואי פסטר (1822-1895) - כימאי צרפתי, שעשה רבות בחקר נגד זיהומים, פיתח חיסון נגד כלבת, וברבים ממזונוניו דאג לסטריליזציה הנקראת על שמו "פיסטור"; מרי קירי (1867-1934) ילידת פולין, פיסיקאית; ז'אן בטיסט פריין - (1870-1942), פיסיקאי צרפתי שעסק בחקר גודל האטומים ועל כך זכה בפרס נובל לשנת 1926. כל הבולים הם בערכים אחדים של 50 דולר (של גויאנה). בגליונית, שערכה הנקוב הוא 250 דולר, מופיעה תמונתו של המדען הדגול אלברט איינשטיין (1879-1955) והנוסחה המפורסמת שלו: $E=mc^2$. כמדען בין-לאומי, ששמו הלך והולך לפניו, התפרסם איינשטיין בתורת היחסיות שלו וב-1921 זכה בפרס נובל לפיסיקה. מתוך הרשימה המרשימה של מדענים אלה, יפארו את אלבומי אספני יודאיקה: איינשטיין, פרויד, לנדשטיינר וסאלק, היהודים.

גולדה ותאצ'ר בין נשות המאה -20

גולדה מאיר ז"ל ועוד שמונה נשים מפורסמות הן הקבוצה הראשונה של נשים דגולות במאה ה-20, הצפויות בבולי דואר. 9 נשים הופיעו זה עתה בסדרת בולי טנזניה; גיליון בן 8 בולים וגליונית זיכרון עם בול נוסף, ה-9 בסדרה. ואלה הנשים: האשה הראשונה בחלל, הרוסיה ולנטיונה טרשקובה (20 שילינג); מרי קירי הפולנית, פיסיקאית, בעלת פרס נובל (40 שילינג); אינדרה גאנדי, ראש ממשלת הודו שנרצחה בעת הופעה פומבית (50 שילינג); בבול בן 70 שילינג מופיעה וילמה רודולף, ספורטאית אמריקאית שזכתה בשלוש מדליות אולימפיות ברומא ב-1960; 100 שילינג - מדענית אמריקאית, מרגרט מיד - אנתרופולוגית. 150 שילינג - גולדה מאיר ראש ממשלת ישראל לשעבר, שזו לה הפעם השלישית שהיא מופיעה בבולי דואר: ישראל, סט. לוצ'יה ועתה טנזניה. בבול בן 200 שילינג מופיעה ד"ר אליזבת בלקוואל שנולדה באנגליה והיגרה עם משפחתה לארצות הברית והיתה לאשה הראשונה שזכתה בתואר ד"ר לרפואה בארה"ב; בבול בן 400 שילינג, זכתה ראש ממשלת בריטניה לשעבר, מרגרט תאצ'ר. בגליונית הזיכרון, שהופיעה בנוסף לגיליון בן 8 הבולים, מופיעה האחיות טרזה הידועה, ילידת אלבניה, שזכתה בפרס נובל לשלום, על פועלה למען נדכאי הודו ומצורעי קלקטה.

הסדרה, בזכות מגוון הנשים שבה, תזכה ללא ספק, לתשומת לב מירבית של הרבה אספנים בעולם, וזה נלקח בחשבון כמובן, בעת ההנפקה. טנזניה כבר הנפיקה בעבר בולים שנקלטו ביודאיקה והגליונות החדשה היא תרומתה האחרונה של טנזניה לנושא זה, ביתיים.

הנדידים

בולי פני שחור מיוחדים

מאת ד"ר ד. שמחוני

ברצוננו להביא במדור זה, שידפס בהמשכים, דווח על בולים וצורפי בולים מיוחדים ונדירים בעולם. לא נביא כאן את סיפוריהם של הבולים הנדירים ביותר בעולם, כמו של ה-1 סנט מגוינה הבריטית (1856) או בולי ה-"Post Office" ממאוריציוס, כי אלו כבר סופרו פעמים רבות וידועים בודאי לרוב האספנים. נשתדל לדווח על בולים וצורפי-בולים שנתן אולי לסוגם בדרגה השניה של נדירות. אלו, קרוב לודאי, ידועים פחות לצבור האספנים הכללי.

נפתח בתאור פרטים כאלו מבין בולי בריטניה והאימפריה הבריטית. הבול הראשון בעולם, "הפני השחור" מבריטניה, אינו נדיר במיוחד, אבל סוגים מיוחדים וצורפים שונים של בול זה הם נדירים מאוד. בול זה, שהופיע כידוע ב-1840, הודפס מ-11 גלופות הדפסה שונות, שהבחנה ביניהן אינה קלה אך ידועה היטב למתמחים בנושא. בעוד שהבולים מהדפסת עשר הגלופות הראשונות אינם נדירים במיוחד, הרי אלו מגלופה מס' 11 הם נדירים מאוד ובמיוחד בלוקים של מספר בולים מסוג זה. גלופה זאת הוכנסה לשמוש בתקופה שבה התחילו להדפיס כבר את בולי ה"פני האדום", ורק 700 גליונות של ה"פני השחור" הודפסו ממנה. בול זה במצב לא משומש הוא נדיר והבלוק הגדול ביותר הידוע כיום הוא בלוק פינתי בן 9 בולים עם מספר הגלופה (11), כמודגם בצלום (צלום 1).

תשנית של ה"פני השחור", ובה האותיות VR במקום הצלבים הקטנים בפינות העליונות של הבול, הודפסה וידועה לשימוש עבור משרדי הממשלה (צלום 2). מסיבות שונות לא הוכנס אף פעם בול זה לשמוש ורק דוגמאות מעטות שלו ידועות עם חותמות נסיוניות שונות.

מספר בולים נדירים מאד מבין בולי בריטניה המוקדמים נוצרו בגלל טעויות ב"אותיות המיקום" המופיעות על בולים אלו. בגליונות של רוב בולי המלכה ויקטוריה שהיו מורכבים בד"כ מ-20 שורות בנות 12 בולים, היה מאופיין מיקומו של כל בול בגליון ע"י אותיות בשתיים או ארבע פינות הבול. אותיות אלו סימנו את הקואורדינטות של הבול בתוך הגליון והיו לכן שונות מבול לבול בתוך הגליון. היות והאותיות הוטבעו בגלופת ההדפסה ע"י מכשיר ידני באופן נפרד לגבי כל בול בגליון, קרו מספר שגיאות מעניינות במספר הדפסות, שאחת מהן נתאר להלן. בגלופה מס' 77 של "הפני האדום" הלא מנוקב (שהודפס בשנים 1847/8) שכח האומן להכניס את האות A בפינה הימנית של הבול הראשון בשורה השניה, כך שמופיעה רק האות B (המאפיינת את השורה השנייה) מצד שמאל והרבע בפינה הימנית נשאר לבן (ראה צלום 3). המדפיסים לא גלו את השגיאה במשך כ-9 חודשים, ורק לאחר שהודפסו כמה אלפי גליונות, התגלתה השגיאה והגלופה תוקנה. אך רובם של הבולים השגויים האלו הלכו לאבוד, כי הבולאים גילו את קיום השגיאה הזאת רק בתחילת המאה ה-20, יותר מ-50 שנה לאחר ההדפסה:

צלום 1

הבלוק הנדיר של 9 בולי "הפני השחור" מפלטה מס' 11

צלום 2

"הפני השחור" לשמוש
משרדי הממשלה
(VR "למעלה")

צלום 3

"הפני השחור" חסר ה-"A"

ביקור במוזיאון הדאר בשווייץ

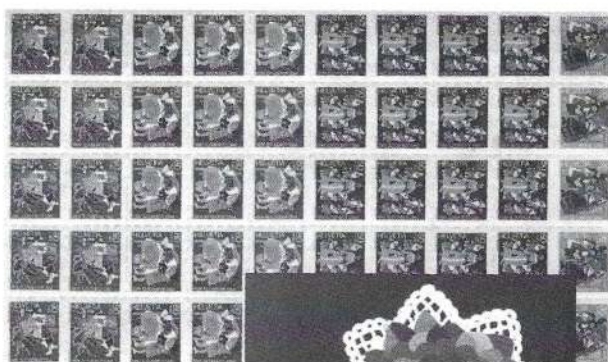
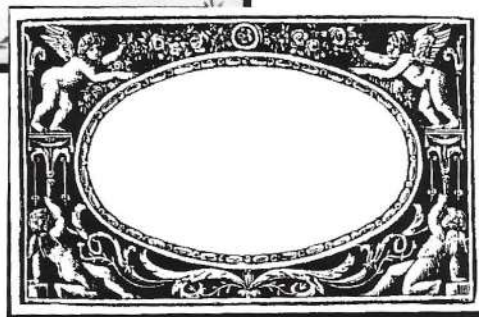
משה מאיר

1877 - תחילת שמוש בטלגרף להסדרים כספיים; 1904 - תחילת שמוש במכונות להפצת הדואר; 1906 - הכנסה לשמוש של דואר האוטובוסים; 1922 - תחילת שמוש בדואר אויר כאשר הטיסה הבין לאומית הראשונה היתה בין גינבה - ציריך - ונירנברג בגרמניה; טסות לילה לשמוש הדואר החלו ב-1933. כמוכן - הדאר הופץ גם ע"י האוטובוסים שהיו הצלחה, בהשוואה לשאר אמצעי ההפצה. ב-1934 קווי ההפצה ע"י עגלה עם סוסים היו רק כ-100 ק"מ, בעוד שאורך קווי ההפצה באוטובוסים היו כ-5200 ק"מ, בכל רחבי שווייץ. בתערוכה מוקדש מקום מיוחד להדרכת הבולאות לבני נוער, לאוסף הבולים הלאומי של שווייץ ולאוסף בולים מכל העולם.

הביקור במוזיאון הוא חוויה לכולם ולבני נוער ולילדים בפרט. מעבר למעטפה היפה שמחולקת בכניסה ישנו אגף מיוחד ובו מסבירים כיצד לצייר בולים, איך מעצבים ואיך מדפיסים בולים. בחדר ישנם שולחנות שעל גביהם יש בקבוקי דיו ונוצות ובהם ניתן לצייר ע"י כרטיסים מיוחדים ולכתוב בכל מיני צורות, דבר הנותן הרגשה של פעם, כאשר ציירו וכתבו עם נוצה ודיו. נוצה כזו, כמוכן, ניתן למצוא ולקנות בחנות המוזיאון. קיים אוסף גדול מאד של הדואר השווייצרי שלא זה המקום לתארו, אולם דבר אחד חשוב לספר.

במוזיאון עצמו בקומה התחתונה קיימת תצוגת בולים מכל העולם, כאשר לכל מדינה הקצו 2-3 מסגרות אשר ניתן לשלוח אותן מהקיר (ע"מ לחסוך מקום). באופן טבעי חפשתי את המסגרת המוקצת לישראל, משכתי את המסגרת ו... היא היתה ריקה, שום בול לא היה בהם. לעומת זאת המסגרות של כל המדינות מסביבנו כמו ירדן, סוריה, מצרים, קפריסין וכו' היו מלאות. חשבתי לתומי אולי זה בגלל שהמוזיאון חדש אלא שהמוזיאון פתח את שעריו לפני כ-5 שנים ונראה כי מישהו לא דאג לשלוח למוזיאון את הבולים שלנו, וחבל.

ב-1490 הוקם שרות משלוח לדברי דואר ע"י FRANZ VON TAXIS שהגיע להסכם בנושא עם מלך מקסמיליאן להקמת שרות בין BRUSSEL ל-INNSBRUCK. במהלך המאות ה-16 וה-17 הועברו דברי דואר ע"י הסוחרים בשווייץ מסנט גאלן, באזל, ציריך וכו', לכל המקומות מחוץ לשווייץ באירופה. הופעת הדואר השווייצרי בצורה רשמית היתה במהלך השנים 1798-1803, תוך ניסיון לאחד את כל האגודות השונות שעסקו בהפצת הדואר. אולם הדואר נכשל בכך והפסיק את פעולתו.

באופן רשמי הוקם הדואר השווייצרי ב-1.1.1849 והיה אחראי על כל הקנטונים שבהם נפתחו כ-11 תחנות דואר. מאז ראוי לציין את התאריכים הבאים בתולדות הדואר השווייצרי: 1857 - הקמת דואר הרכבות שניצל את כל מסילות הברזל והגיע לכל מקום בשווייץ עוד לפני שהגיעו המכונות לשם; 1861 - תחילת ביצוע תשלומים בעזרת הדואר; 1863 - הקמת היחידה למשלוח מיוחד ומהיר - דואר האקספרס; 1870 - הקמת הדואר הצבאי השווייצרי ותחילת השמוש בגלויות דואר; 1873 - תחילת שמוש ב.ד. פרטיות; 1874 - הקמת הדואר הבין לאומי בדואר השווייצרי בברן ששם הוא נמצא עד היום (מבנה עתיק ויפה מאוד);

ילדים המגיעים לביקור מקבלים מעטפה ובה רשום "KINDERPOST" - דואר ילדים. בתוך המעטפה מרוכזים כל הפריטים שהדואר משתמש בהם כגון גלויה מבולית, כרטיסי ברכה, מעטפות, קבלות לתשלום, גליון בולים ותוויות שונות למשלוח. כל הפריטים הינם ממוזערים ומשמשים לילדים למשחק במקום המיוחד במוזיאון אשר מתוכנן כבית דואר המופעל ע"י ילדים. בקומה הראשונה של המבנה מוצגות תולדות רשות הדואר השווייצרית לשלביה השונים. לפני שהוקמה רשות הדואר בשווייץ הועברו דברי דאר דרך הקנטונים השונים ע"י שליחים, שהיו לבושים בצורה מיוחדת.

על תחרות, שרות ויעילות

מגרש הרוסים, דורמציין, המושבה הגרמנית, נוטרדאם, אוגוסטה ויקטוריה, מתחם שנלר - הם רק חלק ממפעלי הבניה שיזמו זרים ואשר שינו את התפתחות ירושלים במאה ה-19. המאבק בין נציגי המעצמות על האחיזה בעיר הביא להאצת התפתחותה.

אחד החידושים, שהביאו עימם האירופאים לעיר, היה שרות דואר מסודר. בשנות הארבעים פעלו שרותי בלדרות של העתימאנים ושל המסיונרים האנגלים לביירות ושל הקונסוליה הצרפתית לקהיר.

הוספת המילה "ירושלים" בעברית על החותמת העתימאנית הגבירה את ההתעניינות בשרות, אך בוטלה כעבור זמן בשל המשמעות הפוליטית, שהיתה בדבר. אף סניפי הדואר, שהוקמו ברובע היהודי במאה שערים, בתחנת הרכבת, בשוק אלעטרין ובמחנה יהודה לא סייעו בידי להגיע אל לב הקהילות.

חיים המבורג, בנו של מנהל הדואר הרוסי בירושלים הסביר בזכרונותיו את הסיבה לכך - "בימים ההם היו בירושלים ויפו שני בתי דואר, אחד ממשלתי בשם "הדואר התורכי". על ידי הדואר הזה באו מכתבים מארצות ערב ותורכיה וגם מאמריקה. השני היה "הדואר האוסטרי" שעל ידו באו מכתבים מכל מדינות אירופה. הדואר התורכי לא היה מסודר כדבעי, הפקידים והמנהלים לא היו אנשי אמנה כידוע. רבים התלוננו על זה שמכתבים שנשלחו מאמריקה לא נמסרו לבעליהם... הדואר האוסטרי היה מסודר כראוי ובדיוק נמרץ, על כן המכתבים היוצאים לחוץ לארץ היו נשלחים רק ע"י הדואר האוסטרי..."

אליעזר בן יהודה היה לקוח מוכבד של שרות הדואר בירושלים. בעסקי פרסום כתבי עת וכתביה נזקק למשלוח מכתבים ודברי דפוס כדרך קבע. בגלויה שלפנינו, שנכתבה בירושלים ונשלחה מבית הדואר האוסטרי ביפו ב-4 בספטמבר 1904 לדוד יודילביץ' בראשון לציון, הוא קבע נחרצות - "כל מכתבך קיבלתי, מובן בהאוסטרית קודם, בהתורקית אחרי כן".

חברת הספנות האוסטרית הקימה את סניף הדואר הראשון בירושלים בספטמבר 1853. ב-1859 החליף אותו הדואר הממלכתי האוסטרו-הונגרי. בעקבותיו הוקמו בירושלים בתי דואר - עותמאני (1867), צרפתי וגרמני (1900), רוסי (1901), ואיטלקי (1908).

התושבים המקומיים הלא יהודים מיעטו לשלוח מכתבים ונתיני המעצמות הזרות שמרו אמונים לשרות מדינתם. לכן, עיקר המאבק היה על ליבו של הלקוח היהודי.

הדואר הממלכתי האוסטרי נודע כאמין וכמהיר ביותר. הוא התבסס על אוניות חברת הספנות הממלכתית ועל תנועת כרכרות מסודרת לירושלים (עליה נסמך במשך זמן גם הדואר הרוסי). רוב המכתבים וכספי החלוקה מאירופה הגיעו לעיר באמצעותו. ב-1903 הוקם סניף דואר בבנין ה"בנקו די רומא" ליד הרובע היהודי. לאחר מכן הוקמה שלוחה בבתי אונגורין במאה שערים.

הדואר העתימאני ניסה להתמודד עם הצלחת השרות האוסטרי. ב-1892 אסר על העברת הדואר של השירותים האחרים ברכבת החדשה בין יפו לירושלים, אך הכרכרות הביאו את הדואר לעיר מהר יותר מאשר הרכבת.

בעתון ה"מודיע" מיום 26/10/93 התפרסמה ידיעה ואנו מביאים אותה כלשונה.

המודיע
26.10.93

זהירות ממכשול

יצא לאור בול חדש, נקוב 80 אגורות, מועדים תשנ"ד, ומופיע בו פסוק מן התורה, ואספת דגנך וכו'. (א) מי שמקבל בול כזה חייב לגוננו בגניזה. (ב) יש להמנע מלקנות בול כזה. (ג) כל מי שיש לו השפעה במדור הבולאי, או מכיר אדם שיש לו שם השפעה, חייב להפעיל כל מאמציו כדי שיפסיקו להפיץ את הבול. בהזמנות זו אנו פונים שוב אל הציבור, לא להשתמש בפסוקים במודעות, בהזמנות בר מצוה או חתונה, או בכל פרסומת שהיא. גורמים כזה חייב ביזוי קודש, ולא יחסר למודעה או הזמנה כלום גם אם לא מפיץ בו פסוק.

ישראל בונדהיים
הגניזה בית וגן
ירושלים

ב. פיקסלר ז"ל

בן-ציון פיקסלר, ממחברי הקטלוגים המיוחדים של חותמות ישראל, נפטר ממחלה שפקדה אותו בעת שליחות בחו"ל. פיקסלר היה מבכירי העובדים בסוכנות היהודית ובאחרונה היה בשליחות מחלקת העליה ברומניה, שם חלה והוחזר ארצה, אך לא

החלים עם חברו לתחיבי י. נכטיגל חיבר את "קטלוג חותמות ישראל" (שני כרכים), שהופיעו בהוצאת השירות הבולאי. בקרב הבולאים נודע כאספן רציני וכמחבר בולאי, שבודאי יחסר לרבים. יהי זכרו ברוך.

נשכח/אנד אלבום בולים
בתערוכה באחד מדוכני הסוחרים
נמצא במשרדי ההתאחדות
טל: 03-295547

חותם דואר מיוחד לרגל ביקור מלכי ספרד בישראל.

השירות הבולאי הנפיק ב 8/11/93 חותמת אירוע מיוחדת לרגל הביקור ההיסטורי בישראל של מלך ספרד חואן קרלוס ורעייתו המלכה סופיה. החותמת הונפקה ע"פ הזמנת משרד התיירות בארץ. ע"ג המעטפה מודבק בול מתוך גליונות הזכרון שהונפקה לרגל 500 שנה לגירוש יהודי ספרד.

על המעטפה מודפס בעברית ובספרדית טקסט המציין את ביקור מלכי ספרד בארץ ואת סמל משרד התיירות.

הרשמו לחוג בולאות לנוער

ההתאחדות בולאי ישראל תפתח אחרי חנוכה חוג בולאי לנוער שיפעל בשעות אחר הצהריים המוקדמות בספרית ההתאחדות שברחוב פינסקר 2 ב-ת"א. החוג יקיים 20 מפגשים שבועיים בני שעה וחצי עבור קבוצות הגיל:

- א. בנים ובנות בין גיל 10 לפחות עד 12.
- ב. גילאי 14 - 13.
- ג. גילאי 15 ומעלה.

במסגרת החוג ילמדו המשתתפים על הכלים הבסיסיים של הבולאות וכיצד לאסוף ולארון אוספים, על תצוגות בולים, יחלפו בולים, ויבקרו בתצוגות בולים.

דמי השתתפות - 40 ש"ח (10 ש"ח דמי הרשמה ו- 30 ש"ח שישולמו אחרי המפגש הראשון). תמורת דמי ההשתתפות יצויידו המשתתפים בציוד בולאי בסיסי, במבחר של 200 בולים שונים ויקבלו חומר הדרכה מודפס לביתם. ההרשמה באמצעות הטלפון (03-295547) וכרטיס אשראי, במשרדי ההתאחדות או בדוכן ההתאחדות בשבוע הבול העברי שבדיזינגוף סנטר, ת"א (9 עד 15 בדצמ' 1993).

מודעות קטנות.

(מחיר מודעה של עד 30 מילה - 10 ש"ח).

אספן רציני מעוניין להחליף בולים חתומים ולא חתומים מכל העולם עם אספנים אחרים, לפי ארצות בנושאי: פרחים, ציפורים, חיות, ספורט, אמנות ועוד.

לכתוב עם מסי טלפון לקרויטורו שאול, ת.ד. 2763 חולון.

בת 24 דתית מסורתית, מעוניינת **בקשר**

עם אספנים בנושאים הבאים:

בע"ח, ספורט, מוסיקה, מלכות, צכסלובקיה וכל נושא מעניין אחר. חני, ת.ד. 6390 חיפה.

אני מזדמן לעיתים קרובות לירושלים ומעוניין **בהחלפת בולי הארץ וחו"ל**.

פינחס במברגר, קיבוץ שעלבים ד.ג. שמשון 73225.

רוצה לקנות/להחליף בולים מקומיים של **האיים ליד בריטניה** (האיים ליד סקוטלנד).

רלף פיליפס, ת.ד. 22809 תל-אביב 61227

בולי ברזיל תמורת בולי סוסים,

אוניות, מכוניות:

Dr. Manoel Luiz do Amaral
R XV Nov 864
80020 310 Curitiba
Brasil

אספן הולנדי מבקש להחליף בולים בנושא **מתמטיקה**, אישים, מכשירי חישוב, מחשבים, מכשירי נווט ימי, סטטיסטיקה, השיטה המטרית, סמלים ומשוואות ועוד: H.G. Van Dijk
Hulstraat 33
NL-7906 KB Hoogeveen
The Netherlands.

מבקשת להחליף **בולים חתומים**

LYNDA LINDER
PO BOX 443
LINDSBORG, KS 67456 USA

תודה על תרומת בולים לילדים - יוסי לנזמן מבני ברק ונתן יעקב מקרית ביאליק

יש בלבול בשם של הבול

לפניכם 12 בולים ו-11 הגדרות. ההגדרות מורכבות ממילים המופיעות בשמות הבולים, או בשבלי הבולים.

א ז מ ה ע ו ש י ס ?

- מוצאים את השמות הנכונים לכל הבולים.
- מוצאים את הבול שאינו משתתף בחגיגת הבילבולים, ושולחים כפתרון את מה שרשום עליו. (רמז: הנושא בכותרות).

ההגדרות

חסוך בעישון	שמור על הנוער
המלחמה 89	נקה שנה
שנת אריה בין לאומית	סביבתך בעם
עודד במים	הולדת הנווד
100 למתנדבים לחדרה	גור ישראל יהודה
יום תבל שמח	

את התשובות נא לשלוח להתאחדות בולאי ישראל,
ת.ד. 4523, ת"א 61045
בין הפותרים יוגרל פרס: "אטלס בולי העולם" בהוצאת כרמל.

תחרות הבול היפה

הבול היפה של שנת 1993 הוא בול מספר

שם:

כתובת:

בין הבוחרים בבול שיזכה ברוב הקולות
יוגרו 3 פרסים - אטלס בולי כרטא.

1993

